

RAPORT O STANIE GMINY JAKTORÓW ZA 2018 ROK

Maj 2019

I. WSTĘP

Obowiązek sporządzenia raportu o stanie gminy wynika z art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym. Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Jaktorów w roku 2018.

II. INFORMACJE OGÓLNE

Gmina wiejska położona w zachodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie grodziskim. Graniczy z miastem Żyrardów oraz z gminami: Radziejowice, Grodzisk Mazowiecki, Baranów i Wiskitki. Powierzchnia gminy wynosi 5.524 ha, obszar zamieszkuje 12.093 osób w 17 wsiach, podzielonych na 14 sołectw. Przez teren gminy przechodzi droga wojewódzka nr 719 oraz linia kolejowa Warszawa - Skierniewice i linia kolejowa CMK.

ZADANIA GMINY

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy.

W szczególności obejmują one sprawy:

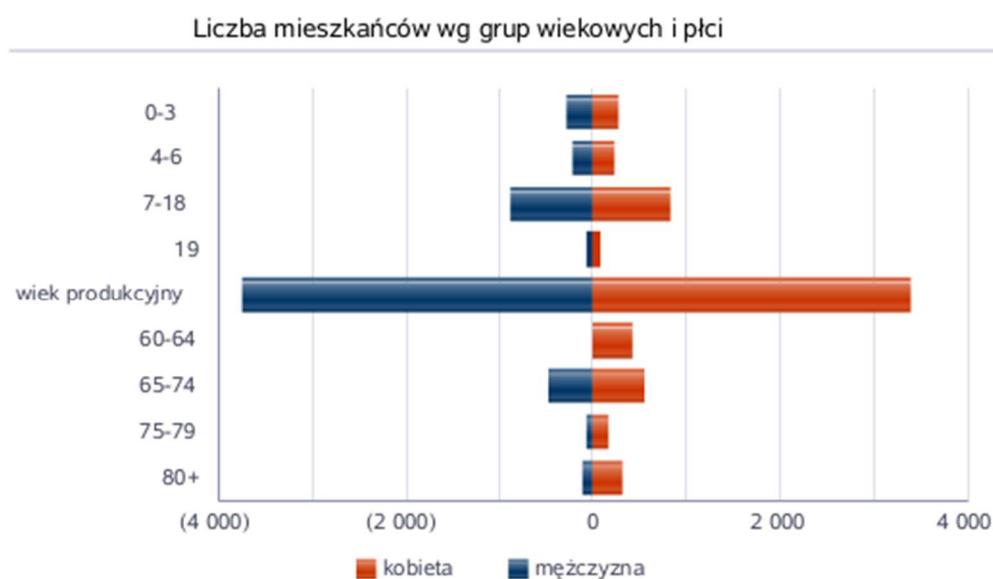
1. Ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej.
2. Gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego.
3. Wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk

i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz.

4. Ochrony zdrowia.
5. Pomocy społecznej
6. Gminnego budownictwa mieszkaniowego.
7. Edukacji publicznej.
8. Kultury, w tym bibliotek gminnych i innych placówek upowszechniania kultury.
9. Kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych.
10. Targowisk.
11. Zieleni gminnej i zadrzewień.
12. Cmentarza wojskowego w Budach Zosinych.
13. Porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego.
14. Utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych.
15. Polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej.
16. Wspierania i upowszechniania idei samorządowej.
17. Promocji gminy.
18. Współpracy z organizacjami pozarządowymi.
19. Współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Demografia

Według stanu na 31 grudnia 2018, liczba ludności gminy Jaktorów wyniosła 12.093 osób, z czego 51,2% stanowiły kobiety, a 48,8% mężczyźni. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 23%, osoby w wieku produkcyjnym 60,7%, a w wieku poprodukcyjnym 16,3 %. W latach 2015-2018 liczba ludności wzrosła o 3,1%. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane.

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE GMINY JAKTORÓW:

1. **Zespół Szkolno – Przedszkolny w Jaktorowie:**
  - 1) Przedszkole Gminne im. Radosnych Maluszków
  - 2) Szkoła Podstawowa im. Stefanii Cygańskiej
  - 3) Gimnazjum im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego,
2. **Zespół Szkół Publicznych w Międzyborowie:**
  - 1) Przedszkole
  - 2) Szkoła Podstawowa im. Józefa Jagielskiego
  - 3) Gimnazjum im. Karola Wojtyły
3. **Instytucje kultury:**
  - 1) Gminna Biblioteka Publiczna w Jaktorowie
- Filia w Międzyborowie
4. **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaktorowie**

III. INFORMACJE FINANSOWE

Rok 2018

Udział dochodów własnych w dochodach ogółem – 58,92 %

Wykonanie dochodów ogółem	85 776 283,46
Wykonanie dochodów własnych	50 542 758,40

Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem – 36,12 %

Wykonanie – wydatki ogółem	99 415 559,16
Wykonanie – wydatki majątkowe	35 916 212,50

Wykonanie dochodów (w tym PIT, CIT)

Plan dochodów	88 835 424,66
Wykonanie ogółem, w tym:	85 776 283,46
PIT	13 424 437,00
CIT	324 865,15

Wykonanie wydatków

Plan wydatków	110 712 024,54
Wykonanie ogółem, w tym:	99 415 559,16

Planowany wynik DEFICYT	-21 876 599,88
Wykonanie DEFICYT	-13 639 275,70

Dochody z majątku – 58,99%

Plan	14 219 464,49
Wykonanie	8 387 389,50

Wysokość wydatków majątkowych w stosunku do planu – 85,24%

Plan	42 133 232,92
Wykonanie	35 916 212,50

IV. INFORMACJE O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO

Wartość początkowa majątku Gminy Jaktorów na dzień 1 stycznia 2018 r. wynosiła **125 594 174,19 zł**, natomiast na dzień 31 grudnia 2018 r. stanowiła kwotę **157 530 789,89 zł**, co oznacza wzrost o 12,54 % w stosunku do 31 grudnia roku poprzedzającego. W skład majątku wchodziły środki trwałe wg grup rodzajowych oraz udziały w spółce z o. o.

Zestawienie zmian wartości środków trwałych wg grup rodzajowych

Wyszczególnienie	Stan mienia na dzień 01.01.2018 r.	Zmiany w ciągu roku + zwiększenie - zmniejszenie	Stan mienia na dzień 31.12.2018 r
Grunty- wartość ogółem	15 340 894,65	1 672 643,20	17 013 537,85
pow. ogółem 772 664 m ²			
z tego:			
w bezpośrednim zarządzie	15 032 794,65	780 234,20	15 813 028,85
w tym:			
działki budowlane i zabudowane	4 142 179,15	0,00	4 142 179,15
grunty na cele oświatowe	4 133 064,70	0,00	4 133 064,70
grunty pod drogi	3 631 709,41	780 234,20	4 411 943,61
grunty pod boisko sportowe	179 846,00	0,00	179 846,00
pozostałe	2 945 995,39	0,00	2 945 995,39
użytkowanie wieczyste	308 100,00	892 409,00	1 200 509,00
Budynki - wartość ogółem	42 996 628,85	0,00	46 530 868,61
z tego:			
mieszkalne	123 349,00	0,00	123 349,00

obiekty szkolne	39 266 792,00	3 440 612,38	42 707 404,78
pozostałe	3 606 487,45	93 627,38	3 700 114,83
Obiekty inżynierii lądowej oraz urządzenia techniczne	65 712 994,32	26 417 593,74	92 130 588,06
z tego:			
wodociągi-sieć 163,02 km (przyłącza-2515 szt.)	13 492 667,81	731 026,86	14 223 694,67
stacje uzdatniania wody-2 szt.	2 821 769,01	1 091 274,42	3 913 043,43
drogi, ulice utwardzone wg ewid. ksiąg.(87,774 km)	38 386 099,11	11 548 306,14	49 934 405,25
obiekty inżynierii lądowej (urządzenie oświetlenia ulic)	1 880 295,74	0,00	1 880 295,74
place, drogi wewnętrzne, parkingi	644 527,38	12 143 978,05	12 788 505,43
pozostałe budowle (ogrodzenia, most, wiaty)	2 820 396,23	- 167 941,52	2 652 454,71
obiekty sportowe	4 557 408,07	985 750,00	5 543 158,07
urządzenie techniczne (monitoring)	614 353,07	0,00	614 353,07
pozostałe urządzenia techniczne	495 477,90	85 199,79	580 677,69
Środki transportu	883 983,49	310 909,00	1 194 892,49
Plac zabaw przy ZSP w Międzyborowie	302 912,70	0,00	302 912,70
Wartości niematerialne i prawne	356 760,18	1 230,00	357 990,18
Udziały w PGK Żyrardów	13 217 000,00	0,00	13 217 000,00
Razem	138 811 174,19	28 402 375,94	170 747 789,89

Dochody uzyskane z tytułu gospodarowania mieniem na dzień 31.12.2018 wyniosły

1 437 638,13 zł

Nieruchomości gminne zlokalizowane są w następujących obrębach ewidencyjnych: Budy-Grzybek, Jaktorów, Chylice-Kolonia, Chylice, Budy Michałowskie, Budy Zosine, Bieganów, Kozery Nowe, Stare Budy, Międzyborów, Henryszew, Grądy, Chyliczki i Sade Budy.

Największy obszar stanowią grunty rolne oraz drogi, w następnej kolejności są tereny budowlane oraz inwestycyjne, w tym grunty zabudowane na cele oświatowe i pod boiska sportowe.

W 2018r przejęto za odszkodowaniem oraz w drodze darowizny grunty pod drogi o powierzchni 21 245 m² za kwotę 696 242,50 zł, zakupiono na cele drogowe grunty o powierzchni 4 403 m² za kwotę 83 991,70 zł oraz przeszacowano grunty będące w użytkowaniu wieczystym w kwocie 892 409,00 zł – wartość gruntów po zmianie wynosi

1 200 509,00 zł.

Wartość gruntów stanowiących mienie gminne wynosi 17 013 537,85 zł.

Zestawienie udziałów w spółkach prawa handlowego na dzień 31.12.2018 r.

UDZIAŁY W SPÓŁCE	WARTOŚĆ
UDZIAŁY W SPÓŁCE PGK ŻYRARDÓW:	
Wkład pieniężny 13.216 szt. udziałów po 1000 zł	13 216 000,00
RAZEM: 13.216 szt. udziałów po 1000 zł	13 216 000,00
UDZIAŁY W SPÓŁCE AUTOSTRADA MAZOWIECKA:	
Wkład pieniężny 25 szt. udziałów po 40 zł	1 000,00
RAZEM: 25 szt. udziałów po 40 zł	1 000,00
PODSUMOWANIE	13 217 000,00

V. INFORMACJA O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jaktorów i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Gmina Jaktorów objęta jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, zatwierdzonym uchwałą nr XXX/153/2001 Rady Gminy Jaktorów z dnia 8.06.2001r. W dniu 12.06.2006 r. Rada Gminy Jaktorów podjęła uchwałę nr XLII/342/2006 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium (...). Prace na tą zmianę przedłużają się. Aktualnie przyjmowane są ponownie wnioski od mieszkańców, by przygotować aktualizację projektu Studium (...), celem uzyskania ponownie niezbędnych uzgodnień i opinii.

Z racji tego, że Studium (...) nie spełnia oczekiwań w kształtowaniu polityki przestrzennej w gminie, co znalazło swój wyraz w Uchwale nr LII/381/2006 Rady Gminy Jaktorów z dn. 23.10.2006 r. w sprawie aktualności Studium i planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego gminy Jaktorów, obecnie nie opracowuje się planów miejscowych dla dużych terenów w gminie. Prace planistyczne mają na celu korygowanie obowiązujących planów miejscowych np. poprzez zmianę przebiegu drogi, rozszerzenie funkcji mieszkaniowej. W związku z tym w 2018 r. uchwalone zostały 2 plany miejscowe o powierzchni łącznej ponad 13 ha, które stanowiły korektę już istniejących planów miejscowych.

Po zakończeniu prac nad zmianą Studium (...) możliwe będzie sporządzenie nowych planów miejscowych na terenie gminy Jaktorów.

Położenie gminy Jaktorów, dostępność drogi wojewódzkiej nr 719, autostrady A2 oraz korzystne połączenie kolejowe z Warszawą, sprawia, że gmina Jaktorów stanowi „sypialnię” dla Warszawy. Powoduje to wzrost zainteresowania zabudową mieszkaniową jednorodziną na terenie Naszej gminy. Obszar gminy Jaktorów nie objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego stanowi ok. 60%, z czego duży procent terenu jest zainwestowany i zagospodarowany. Ich zagospodarowanie następowało poprzez decyzje o warunkach zabudowy i decyzje celu publicznego. W ten sposób na terenie gminy wykształciły się dwa główne obszary zurbanizowane:

- 1 – na zachodzie gminy, tj. w miejscowościach Międzyborów i Sade Budy,
- 2 – na wschodzie gminy, tj. w miejscowościach Jaktorów i Chylce – Kolonia.

Gmina Jaktorów posiada 43 aktualne miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, obejmujące łącznie 2168 ha, co stanowi 40% powierzchni ogólnej gminy. Na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uchwalonych zostało 27 planów miejscowych, obejmujących 1948 ha, co stanowi 35% ogólnej powierzchni gminy.

Dominującą funkcją zabudowy przy sporządzaniu planów miejscowych jest również zabudowa mieszkaniowa. Blisko 60% powierzchni gminy pokrytych planami miejscowymi przeznaczonych jest pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Pozostałe tereny przeznaczone są głównie pod tereny rolne – 30%.

Tereny dotychczas niezagospodarowane, które nie posiadają miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego położone są w środkowej części gminy oraz na jej południowych i północnych obrzeżach. Tereny te, przedstawiają luźną zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz zabudowę zagrodową. Zabudowa ta kształtowała się w oparciu o wydawane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Gmina Jaktorów w 2018 roku wydała 150 decyzji o warunkach zabudowy, z czego aż 142 decyzje dotyczyły ustalenia warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, a pozostałe 8 dla zabudowy usługowej. Powierzchnia terenów objętych wydanymi decyzjami o warunkach zabudowy wynosi blisko 40 ha. Wydano również 52 decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, dla inwestycji takich jak: budowa sieci wodociągowych, gazowych czy elektroenergetycznych, stacji transformatorowych, budowa oświetleń drogowych, budowa stacji bazowej telefonii komórkowej czy budowa masztu flagowego przy Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Jaktorowie. Ustaliły one lokalizację w/w inwestycji na terenach o powierzchni ok 80 ha gminy Jaktorów.

Liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu sukcesywnie wzrasta przyczyniając się do rozwoju lokalnego i regionalnego oraz poprawy konkurencyjności gminy.

Liczba decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, wydanych na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - rok 2018

Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	Decyzje o warunkach zabudowy			Decyzje negatywne (odmowne)		Zmiana decyzji		Przeniesienie decyzji		
	ogółem	w tym dotyczące zabudowy			decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	decyzje o warunkach zabudowy	decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	decyzje o warunkach zabudowy	decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	decyzje o warunkach zabudowy
		mieszkaniowej wielorodzinnej	mieszkaniowej jednorodzinnej	usługowej i handlowej						
52	150	-	142	8	2	-	1	10	-	25

Także liczba nadanych numerów porządkowych wskazuje od kilku lat tendencję rosnącą, tj. w ubiegłym roku nadano 123 numery porządkowe dla nowo wybudowanych budynków, w 2017 roku nadano 119, a w roku 2016 nadano 97, co jest wskaźnikiem rozwoju mieszkalnictwa na terenie gminy Jaktorów.

Infrastruktura techniczna

Zgodnie z definicją infrastruktura techniczna to urządzenia, sieci przesyłowe i związane z nimi obiekty świadczące niezbędne i podstawowe usługi dla określonej jednostki przestrzenno-gospodarczej w zakresie energetyki, dostarczania ciepła, wody, usuwania ścieków i odpadów, transportu, teletechniki itp.. Jest ona tym elementem w układzie gminy, dzięki któremu wszystkie jego składniki zespolone zostają w jedną całość. W jej skład wchodzi sieci i urządzenia związane z uzbrojeniem terenu oraz stan układu komunikacyjnego.

Sieć komunikacyjna (stan komunikacyjny)

Układ komunikacyjny Jaktorowa zapewnia połączenia między miejscowościami w gminie oraz połączenia z gminami sąsiednimi. Publiczna sieć komunikacyjna składa się z dróg kołowych różnej kategorii oraz linia kolejowa.

Do dróg publicznych, zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1985 r. (Dz. U. z 2018 poz. 2222 z późn. zm.) o drogach publicznych zalicza się:

1. drogi krajowe,
2. drogi wojewódzkie,
3. drogi powiatowe,

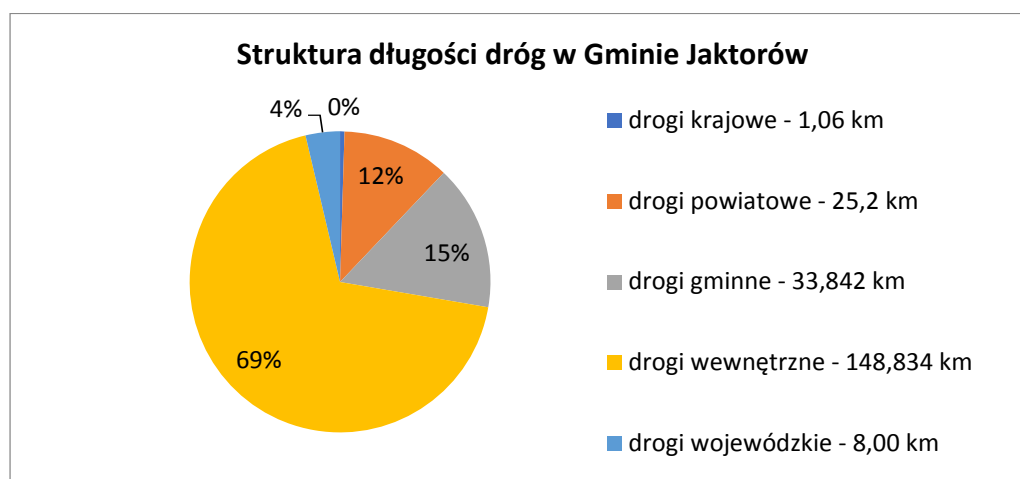
4. drogi gminne,
oraz drogi wewnętrzne, będące w zarządzie jednostek samorządu terytorialnego.

Strukturę publicznych dróg kołowych na terenie Gminy Jaktorów przedstawiono w tabeli poniżej.

Lp.	Kategoria drogi	Zarządca	Ilość	Długość (w km)*
1	Krajowa (Autostrada Wolności)	GDDKiA	1	1,060
2	Wojewódzka (DW 719 Warszawa – Kanion)	MZDW	1	8,000
3	powiatowa	PZD	5	25,194
4	gminna	Wójt Gminy Jaktorów	17	33,842
5	wewnętrzna	Wójt Gminy Jaktorów	ok. 300	148,834
RAZEM		X	ok. 324	216,930

*Długości orientacyjne

Źródło: opracowanie własne (stan na dzień 31.12.2018 r.). Tabela nie zawiera danych o długościach i ilościach prywatnych dróg wewnętrznych.

Źródło: opracowanie własne (stan na dzień 31.12.2018 r.). Wykres nie zawiera danych o długościach i ilościach prywatnych dróg wewnętrznych.

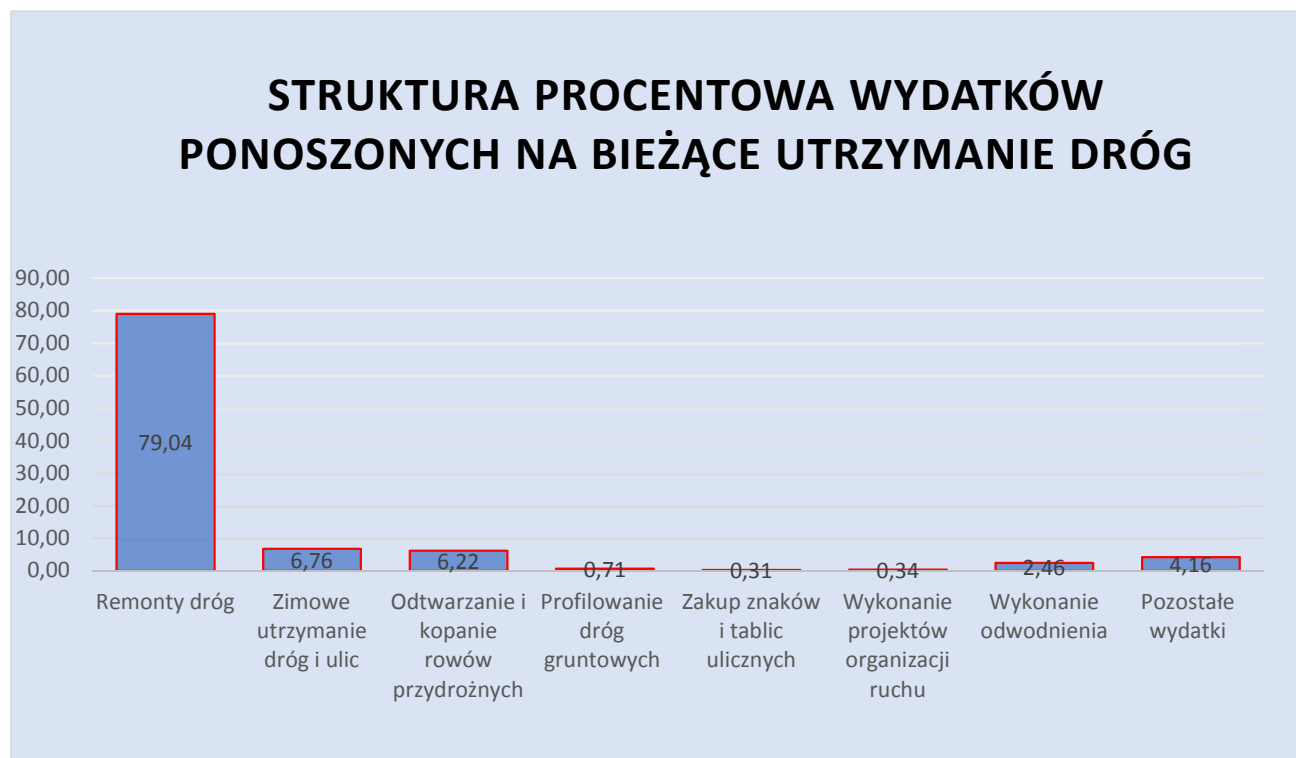
Wykaz dróg powiatowych na terenie Gminy Jaktorów

Lp.	Nazwa drogi (Ciąg drogowy)	Nazwa ulicy	Długość odcinka
1	1514 Jaktorów – Budy Zosine	Armii Krajowej	3,269 km
2	1515 Kopiska – Jaktorów – Maruna – Makówka	Chelmońskiego / Pomorska	9,169 km
3	1516 Baranów – Stare Budy	Kaska	3,774 km
4	3832 Seroki – Gongolina – Baranów – Jaktorów	Skokowskiego	4,439 km
5	4701 Oryszew – Henryszew – Międzyborów	Topolowa	4,543 km
X	Ogółem	X	25,194 km

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg w Grodzisku Mazowieckim

Pośród ww. dróg przeważają drogi o nawierzchni bitumicznej, które stanowią ponad 80% wszystkich dróg. Pozostała część to drogi gruntowe lub częściowo ulepszone kruszywem betonowym lub żwirem w ramach prowadzonej przez gminę akcji bieżącego utrzymania dróg. Stan techniczny nawierzchni dróg jest zróżnicowany.

W ramach bieżącego utrzymania dróg Gmina Jaktorów w 2018 roku wydatkowała z budżetu kwotę 4.017.897,00 zł. Strukturę wydatków przedstawia wykres poniżej.

Źródło: opracowanie własne.

W ciągu ostatnich lat Gmina Jaktorów wyremontowała ponad 62 km nawierzchni dróg poprzez ułożenie na nich nowych nakładek asfaltowych z kolei kolejne kilka kilometrów nawierzchni dróg zostało ulepszonych za pomocą kruszywa betonowego oraz destruktu asfaltowego.

Lp.	Rok budżetowy	Długość wyremontowanych dróg (w km)**
1	2015	19,823
2	2016	35,409
3	2017	0,960
4	2018	6,704
RAZEM		62,896

Źródło: opracowanie własne.

** dotyczy długości dróg, na których wykonano nowe nakładki asfaltowe z masy bitumicznej na istniejącej podbudowie z kruszywa betonowego lub destruktu asfaltowego.

Inwestycje drogowe na terenie Gminy Jaktorów realizowane są przy udziale środków własnych jak również środków zewnętrznych pochodzących z różnego rodzaju funduszy celowych. W latach 2013 – 2018 aplikowano o środki finansowe w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych oraz Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej. W 2018

roku złożono także wniosek o dofinansowanie rozbudowy i przebudowy drogi gminnej Nr 150301W ul 3 Maja w m. Henryszew i Grądy, na którą to uzyskano na 2019 roku dofinansowanie w ramach Funduszu Dróg Samorządowych. Starania samorządu Gminy Jaktorów zaowocowały uzyskaniem 11.738.349,08 zł dotacji na przebudowę dróg gminnych w latach 2013 – 2019, co daje średnio blisko 1,67 mln rocznie. W ramach środków zewnętrznych pochodzących z dotacji z budżetu państwa w latach 2013 – 2019 przebudowano następujące drogi (zestawienie tabela poniżej).

Lp	Miejscowość	Nazwa ulicy	Rok dofinansowania	Kwota dofinansowania	Uwagi
1	Grądy / Henryszew	3 Maja	2019	3 474 144,00	W roku 2018 przygotowano projekt techniczny oraz złożono wniosek o dofinansowanie
2	Międzyborów	Wojska Polskiego	2018	2 893 000,00	
3	Henryszew / Międzyborów	Jaworowa / Prymasa Wyszyńskiego	2016	1 896 681,00	
4	Międzyborów	Partyzantów	2015	1 152 405,00	
5	Chylice, Chylice - Kolonia	Parkowa i Jagiełły	2014	1 254 712,08	
6	Chylice, Chylice – Kolonia	Alpejska, Cicha, Kukuczki	2013	1 067 407,00	
			X	11 738 349,08	

Źródło: opracowanie własne na podstawie zawartych umów z Wojewodą Mazowieckim.

W 2018 roku przygotowano projekt techniczny wraz z uzgodnieniami pozwalający ubiegać się w 2019 roku o dofinansowanie w ramach Funduszu Dróg Samorządowych inwestycji polegającej na rozbudowie i przebudowie drogi ul. Powstańców w Jaktorowie. Wysokość wnioskowanej dotacji to 1.515.000 zł.

Wydatki inwestycyjne związane z przebudową dróg na terenie Gminy Jaktorów to obok własnych inwestycji także pomoc finansowa udzielona z budżetu gminy dla Powiatu Grodziskiego z przeznaczeniem na dofinansowanie remontu lub przebudowy dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy. W 2018 roku na ten cel wydatkowano kwotę 1.530.000 zł, co pozwoliło na wyremontowanie nawierzchni asfaltowej na drogach powiatowych: ul. Armii Krajowej we wsi Jaktorów – Kolonia i Budy Zosine jak również ul. Kaska we wsi Stare Budy i Budy Zosine. Owocna

współpraca z Powiatem Grodziskim umożliwiła w latach poprzednich także w wykonanie przebudowy ul. Chełmońskiego oraz fragmentu ul. Pomorskiej położonych w Jaktorowie oraz ul. Topolowej w Henryszewie, ul. Skokowskiego Jaktorów i Jaktorów – Kolonia.

Ważnym powiązaniem komunikacyjnym z sąsiednimi miejscowościami, obok sieci dróg jest linia kolejowa PKP Warszawa - Skierniewice - Łódź, przebiegająca przez środek dwóch największych w gminie miejscowości tj. Jaktorów i Międzyborów. Z przedmiotowej linii kolejowej codziennie korzystają setki mieszkańców gminy Jaktorów dojeżdżających do pracy lub do szkoły w okolicznych miastach. W ostatnich latach linia kolejowa Żyrardów – Warszawa została gruntownie zmodernizowana oraz został w bardzo dużym stopniu wymieniony tabor kolejowy, co spowodowało skrócenie czasu przejazdu pociągów oraz poprawę komfortu podróżowania. Ponadto w latach 2017 oraz 2018 w okolicach stacji kolejowej w Międzyborowie oraz w Jaktorowie Gmina Jaktorów wybudowała przy udziale środków finansowych pochodzących z budżetu Unii Europejskiej parkingi typu „Parkuj & jedź”, które także bardzo poprawiły komfort mieszkańców korzystających z linii kolejowej.

Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Grodzisk Mazowiecki Sp. z o. o. obsługuje linie autobusowe łączące teren gminy Jaktorów z sąsiednią gminą Baranów (użytkowana głównie przez mieszkańców Gminy Baranów) jak również linię autobusową łączącą miasto Żyrardów z miejscowością Międzyborów. Transport autobusowy traktowany jest jako uzupełnienie istniejącego transportu kolejowego, z uwagi na zlokalizowanie przystanków autobusowych w niedużej odległości od dworców PKP.

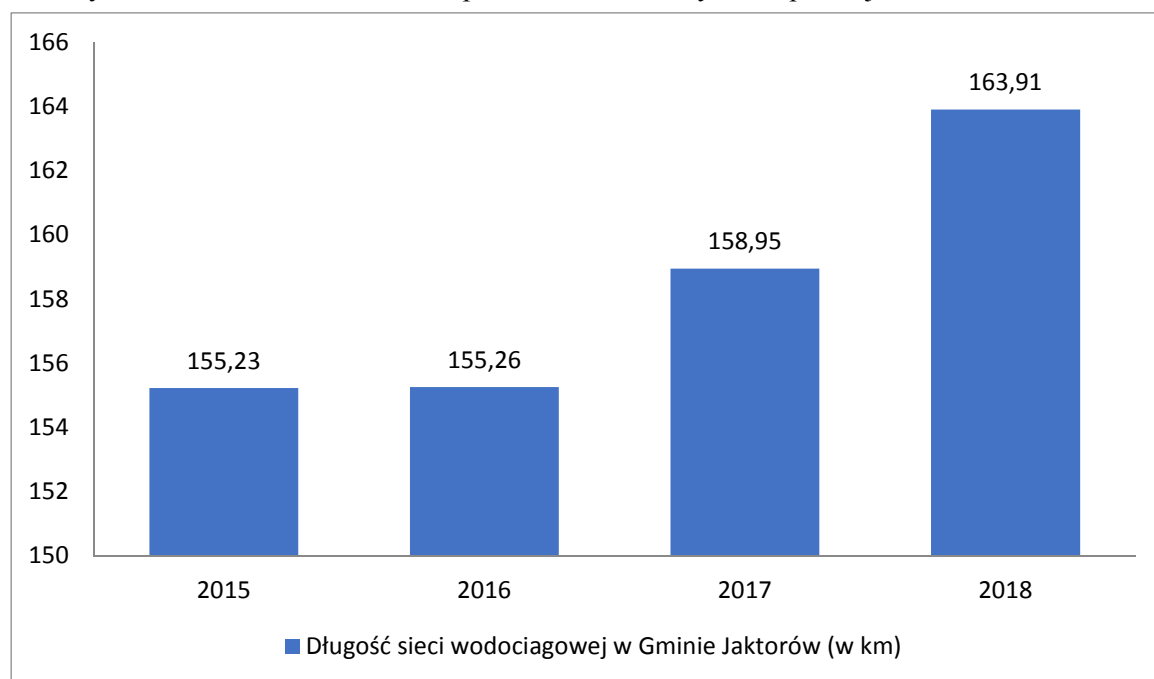
Sieć wodociągowa

Urząd Gminy w Jaktorowie jako przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne prowadzi na terenie Gminy Jaktorów działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę dokonywane jest z dwóch ujęć wody: w Kozerach Nowych i Bieganowie, na które to obiekty Urząd Gminy posiada aktualne pozwolenia wodnoprawne wydane w 2016 roku. Stacja uzdatniania wody zlokalizowana na terenie gminy we wsi Bieganów pracuje w oparciu o studnię o wydajności eksploatacyjnej zatwierdzonej - 90m³/h. Z kolei stacja zlokalizowana na terenie gm. Grodzisk Mazowiecki, może podać do sieci wodociągowej max. 36,0m³/h wody. Standardowe potrzeby wodne gminy mieszczą się w granicach wydajności źródła wody jednakże w okresach letnich zwłaszcza w czasie występowania dni z wysokimi temperaturami powietrza połączonymi z brakiem opadów deszczu zdarzają się deficyty wody. W celu wyeliminowania niedoborów do gminnej sieci wodociągowej wtłaczana jest woda z sieci wodociągowej m. Żyrardów oraz m. Grodzisk Mazowiecki.

Przedmiotem działania Urzędu w zakresie usług wodociągowych jest:

- zbiorowe zaopatrzenie w wodę odbiorców znajdujących się w zasięgu sieci wodociągowej oraz źródeł ulicznych,
- konserwacja i eksploatacja urządzeń wodociągowych,
- prowadzenie działalności inwestycyjnej w zakresie budowy nowych sieci i urządzeń wodociągowych oraz modernizacji istniejących urządzeń wodociągowych,
- określania warunków technicznych zasilania w wodę,
- zapewnienie funkcjonowania urządzeń zaopatrzenia w wodę oraz jej dowóz w warunkach specjalnych.

Na dzień 31.12.2018 r. gmina Jaktorów była w posiadaniu 163,91 km zbiorczej sieci wodociągowej wybudowanej z rur wodociągowych o średnicach w zakresie od ϕ 90 do ϕ 225 mm. Liczba ta sukcesywnie z roku na rok wzrasta co przedstawiono na wykresie poniżej.

Źródło: opracowanie własne.

Do gminnej sieci wodociągowej podłączone jest ok. 80 % mieszkańców gminy. Podpisano 3.261 umów na dostawę wody (stan na dzień: 31.12.2018r.). Do sieci podłączone są również budynki użyteczności publicznej znajdujące się na terenie gminy tj. szkoły w Jaktorowie i Międzyborowie, budynek Urzędu Gminy oraz Ośrodek Zdrowia. Łączne zużycie wody z sieci wodociągowej w roku 2018 wyniosło 370,4tys. m³/rok.

W 2018 roku cena 1 m³ wody pobranej z wodociągu gminnego wynosiła 3,29 zł brutto, zgodnie z obowiązującą taryfą zatwierdzoną przez organ regulacyjny, którym jest Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie” z siedzibą w Warszawie. Obecna taryfa zatwierdzona została Decyzją Nr WA.RET.070.1.200.3.2018 z dnia 11.09.2018 r. i obowiązuje przez okres 36 miesięcy. Taryfa opracowana została przez Urząd Gminy przy zachowaniu należytej staranności zmierzającej do ochrony interesów odbiorców i minimalizacji kosztów niezbędnych do wykonania zadań wynikających z ustawy.

Gmina Jaktorów nie opracowała Planu rozbudowy i modernizacji urządzeń wodociągowych, o których mowa w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, z uwagi na ryzyko podwyżki opłat za dostarczoną wodę odbiorcom w związku z koniecznością skalkulowania w taryfie nakładów inwestycyjnych niezbędnych do pokrycia kosztów realizacji zadań inwestycyjnych wyszczególnionych w planie. Wszystkie wydatki inwestycyjne związane z budową nowych lub przebudową istniejących urządzeń wodociągowych obciążają budżet Gminy Jaktorów. W 2018 roku na rozbudowę infrastruktury wodociągowej wydatkowano kwotę blisko 730.000 zł.

Gospodarstwa domowe oraz podmioty gospodarcze, które nie wyraziły z różnorodnych przyczyn chęci podłączenia do sieci wodociągowej korzystają z własnych, przydomowych ujęć (studni). Z uwagi na niezadowalającą jakość wody w studniach indywidualnych oraz ciągłą budowę nowych budynków w zasięgu oddziaływania gminnej sieci wodociągowej, systematycznie także wzrasta ilość wybudowanych przyłączy wodociągowych.

Źródło: opracowanie własne.

Sieć kanalizacyjna

Na terenie Gminy Jaktorów istnieje sieć kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej, która odbiera ścieki komunalne z indywidualnych budynków mieszkalnych jak również budynków użyteczności publicznej. Sieć kanalizacyjna wybudowana została przy dofinansowaniu ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w ramach Funduszu Spójności. W latach 2007 – 2010 w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Gospodarka wodno – ściekowa w Żyrardowie i Jaktorowie” na terenie gminy Jaktorów wybudowano:

1. 131,1 km sieci kanalizacji podciśnieniowej,
2. 19,8 km rurociągu tłoczno ciśnieniowego,
3. 24,3 km przykanalików grawitacyjnych,
4. 0,5 km kanalizacji grawitacyjnej,
5. 2094 szt. studni zaworowych,
6. 5 szt. stacji podciśnieniowych SP.

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Żyrardów” Sp. z o.o. z siedzibą w Żyrardowie realizuje zadania związane ze zbiorowym odprowadzaniem ścieków na terenie Gminy Jaktorów. W 2018 roku cena 1 m³ odprowadzonych ścieków wynosiła 13,72 zł brutto, zgodnie z obowiązującą taryfą zatwierdzoną przez organ regulacyjny (Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie” z siedzibą w Warszawie).

Na koniec 2018 roku do zbiorczej sieci kanalizacyjnej podłączonych było 2321 obiektów (budynki mieszkalne i budynki użyteczności publicznej), a łączna długość sieci kanalizacyjnej to ok. 154 km.

Już w 2017 roku Urząd Gminy podjął prace przygotowawcze do realizacji inwestycji pn.: **„Rozbudowa systemu wodno - kanalizacyjnego w aglomeracji Żyrardów w Gminie Jaktorów”, w ramach której planuje się w latach 2020-2023 budowę sieci kanalizacyjnej obejmującej zasięgiem prawie cały obszar gminy. Planowana inwestycja obejmuje swoim zakresem budowę pojedynczych odcinków sieci kanalizacyjnej zakończonych studniami zbiorczo – zaworowymi oraz całych układów kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej. Na dofinansowanie przedmiotowej inwestycji planuje się złożyć wniosek o dotację ze środków budżetu Unii Europejskiej. W ramach prac przygotowawczych poprzedzających złożenie wniosku aplikacyjnego gmina uzyskała prawomocną decyzję Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 17 kwietnia 2018 roku w sprawie środowiskowych uwarunkowań dla zadania przedmiotowego zadania inwestycyjnego. Dodatkowo zgodnie ze złożonym wnioskiem Gminy Jaktorów z dnia 11 września 2018 roku została wydana Decyzja Nr 92/2019 Wójta Gminy Jaktorów z dnia 13 maja 2019 roku o**

ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego dla zadania inwestycyjnego pn.: „Rozbudowa systemu wodno-kanalizacyjnego w aglomeracji Żyrardów w Gminie Jaktorów”.

Sieć gazowa

Przez teren gminy w jej południowo-zachodniej części przebiega gazociąg wysokopięny relacji Warszawa - Częstochowa. Spora część terenu gminy głównie ta zurbanizowana jest już zgazyfikowana. W ramach gazyfikacji prowadzonej przez Gminę we współpracy ze społecznym komitetem gazyfikacji w 1997r. przekazano do użytku około 100 km sieci gazowej co umożliwiło podłączenie prawie 1.300 odbiorców. Liczba odbiorców wrasta z roku na rok w związku z ciągłymi inwestycjami realizowanymi przez Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o. o mającymi na celu doprowadzenie sieci do nowopowstałych działek budowlanych.

Sieć ciepłownicza

Na terenie gminy nie funkcjonują ciepłownie. Zaopatrzenie w ciepło oparte jest na indywidualnych źródłach ciepła oraz kotłowniach opalanych węglem, koksem lub gazem. Szacuje się, że tylko ok. 57% gospodarstw indywidualnych w gminie korzysta do ogrzewania pomieszczeń z gazu ziemnego, a w pozostałych 43% paliwem jest węgiel kamienny i koks. Istnieje zatem konieczność modernizacji urządzeń grzewczych poprzez zastosowanie wysokowydajnych paliw o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń (ogrzewanie gazowe, elektryczne, olejowe).

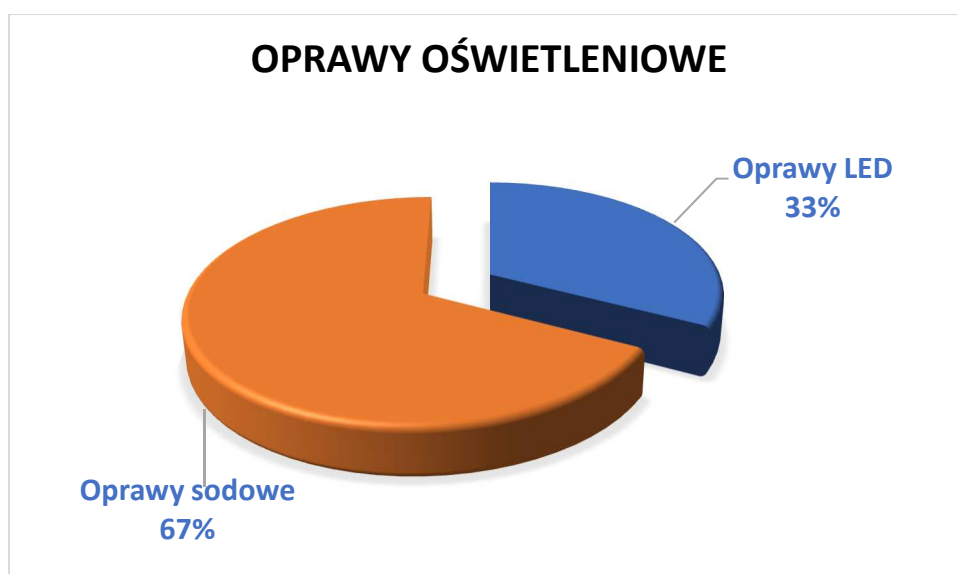
Sieć energetyczna

Teren gminy zasilany jest w energię elektryczną z Głównego Punktu Zasilającego (GPZ) znajdującego się w mieście Żyrardów i w mieście Grodzisk Mazowiecki. Na terenie gminy dominują linie napowietrzne SN i nN. Jedynie w nowych osiedlach mieszkaniowych występują linie kablowe nN ulokowane zazwyczaj w pasach drogowych dróg. Z uwagi na małe możliwości sieci przesyłowych w niektórych miejscowościach występuje niedobór mocy. Sieć energetyczna na terenie gminy jest systematycznie modernizowana szczególnie na terenach przewidzianych pod osiedla budownictwa jednorodzinne.

Oświetlenie uliczne

Celem optymalizacji kosztów energii elektrycznej Gmina Jaktorów przygotowała i przeprowadziła w 2017 roku przetarg na zakup i dostawę energii elektrycznej w 2018 roku przeznaczonej do zasilenia m.in.: oprav oświetlenia ulicznego oraz zapytanie ofertowe na świadczenie usługi bieżącego utrzymania oraz konserwacji oświetlenia ulicznego.

Na koniec 2018 roku Gmina Jaktorów była właścicielem 3.270 oprav oświetleniowych w tym: oprawy sodowe – 2.206 szt., oprawy LED – 1.064 szt.

Źródło: opracowanie własne.

Oprawy sodowe, które charakteryzują się zwiększonym poborem energii elektrycznej sukcesywnie z roku na rok wymieniane są na nowe energooszczędne lampy w technologii LED. Budowa nowych linii oświetlenia ulicznego realizowana jest tylko i wyłącznie w oparciu o oprawy LED.

W 2018 roku dla potrzeb oświetlenia ulicznego wydatkowano z budżetu gminy łączną kwotę w wysokości: 3.870.806,81 zł., w tym:

1. wydatki bieżące – 743.999,12 zł.
2. wydatki majątkowe – 3.126.807,69 zł

Na wydatki majątkowe składają się wszystkie inwestycje związane z realizacją zadania „Realizacja strategii niskoemisyjnej – budowa nowych energooszczędnych linii oświetlenia ulicznego”, natomiast na wydatki bieżące składają się głównie koszty związane z zakupem energii elektrycznej - 562.927,15 zł, wynagrodzenie konserwatora – 118.080,00 zł, zakup części zamiennych do istniejących opraw i urządzeń oświetleniowych oraz czynsz za dzierżawę słupów energetycznych będących własnością PGE Dystrybucja S.A, na których zawieszono zostały oprawy oświetleniowe.

System gospodarki odpadami

Od dnia 1 lipca 2013 roku na terenie Gminy Jaktorów funkcjonuje tzw. nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi, którym zgodnie z podjętymi przez Radę Gminy w Jaktorowie uchwałami objęte zostały wszystkie nieruchomości zamieszkałe. Nieruchomości niezamieszkałe np. firmy czy placówki oświatowe zobowiązane są do zawarcia indywidualnych umów na odbieranie odpadów z jednostką wywozową. W Gminie Jaktorów liczba mieszkańców segregujących odpady wynosi 11.142 natomiast 334 mieszkańców gromadzi odpady w sposób nieselektywny. Według danych zawartych w sprawozdaniu Wójta Gminy z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi Gmina Jaktorów w 2018 roku osiągnęła wszystkie wymagane przepisami prawa poziomy odzysku i recyklingu odpadów komunalnych.

Wraz z wprowadzeniem systemu odbioru odpadów od mieszkańców przez gminę zauważalny jest ponad dwukrotny wzrost całkowitej ilości odbieranych odpadów od mieszkańców. Powszechność odbioru odpadów oraz rozliczanie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi metodą od ilości osób zamieszkujących, nie zaś jak poprzednio od ilości odpadów spowodowało regularne oddawanie śmieci firmie wyłonionej w przetargu, a jednocześnie zmniejszenie odpadów wywożonych do pobliskich lasów, a także spalanych w domowych piecach. Od momentu wejścia w życie obowiązku organizacji odbioru i zagospodarowania odpadów przez gminę, widoczna jest tendencja wzrostowa ilości odpadów odbieranych z terenu Gminy Jaktorów. W 2018 roku, ilość odpadów utrzymała się na porównywalnym poziomie do roku 2017.

W tym roku Gmina prowadziła szereg akcji edukacyjnych wśród mieszkańców nieruchomości zamieszkałych mających na celu poprawne prowadzenie segregacji starając się dotrzeć do jak największej ilości mieszkańców poprzez działania:

- 1) dostarczenia do każdej nieruchomości zamieszkałej instrukcji poprawnej segregacji odpadów;
- 2) kontroli oddawanych odpadów i mobilizacji mieszkańców do poprawnej segregacji;
- 3) cykl artykułów o tematyce odpadów w biuletynie „Wieści z gminy”;
- 4) edukacji młodzieży szkolnej w szkołach podstawowych na terenie gminy.

Podjęte działania przyczyniły się do zatrzymania tendencji wzrostowej, co więcej zmniejszenia ilości odpadów zmieszanych na poczet zwiększenia ilości odpadów zbieranych selektywnie, co świadczy o coraz większej świadomości mieszkańców dotyczącej prawidłowego postępowania z odpadami jako wynik kampanii edukacyjnej. Należy podkreślić również dwukrotny wzrost ilości odebranych odpadów biodegradowalnych (zielonych) w porównaniu do roku 2017, jak również

zauważalny jest znaczny wzrost ilości odbieranych odpadów wielkogabarytowych.

Wszystkie odebrane odpady z terenu gminy nie zostały poddane składowaniu na wysypiskach, natomiast zostały przekazane do specjalistycznych zakładów przetwarzających odpady zgodnie z przepisami prawa.

Na terenie gminy Jaktorów w 2018 roku system gospodarowania odpadami z posesji zamieszkałych był obsługiwany przez firmę Toensmeier Centrum Sp. z o.o. z siedzibą w Kutnie przy ul. Łąkoszyńska 127 wyłoniona w przetargu nieograniczonym.

Wydatki związane z obsługą systemu odbioru i zagospodarowania odpadami komunalnymi wynosiły w 2018 roku 1 950 910,23 zł.

Środowisko kulturowe i walory zabytkowe

Na terenie gminy występuje szereg zabytków, zarówno wpisanych do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Warszawie jak i jego ewidencji.

Wykaz zabytków zlokalizowanych na terenie gmin Jaktorów wpisanych do rejestru MWKZ w Warszawie.

Obiekt	Miejscowość	Adres	Nr rejestr	Uwagi	Data wpisu
cmentarz wojenny z II Wojny Światowej	Budy -Zosine	Armii Krajowej	804	założony w 1946, nie ma dec. w granicach wg karty ewidencyjnej	22.12.1992r.
Dwór, 3 cw XVIII/ 1 pol. XIXw.	Chylice Kolonia	Chylice	608/83	właściciel SGGW w Warszawie	28.07.1983r.
Park podworski w granicach wg założeń planu	Chylice Kolonia	Chylice Kolonia	532	-----	05.05.1980r.
cmentarz przy kościele pw. św. Stanisława	Jaktorów	Warszawska 3	371-A	nie ma dec. w granicach wg karty ewidencyjnej	28.08.2002r.
Kościół parafialny p.w. św. Stanisława 1932-34, arch. Stefan Szyller	Jaktorów	Warszawska 3	371-A	Kościół wraz z terenem przykościelnym, z wyłączeniem ogrodzenia i dzwonnicy	10.07.2003r.
Osada starożytna i średniowieczna, Osadnictwo średniowieczne (Osada I-IV w n.e.)	Jaktorów	Jaktorów	840	stanowisko archeologiczne	21.11.1969r.
Cmentarzysko starożytne (Kurhanowe)	Grabnik	Grabnik	796	stanowisko archeologiczne	15.01.1991r.
Cmentarzysko starożytne (Kurhanowe)	Jaktorów	Jaktorów	795	stanowisko archeologiczne	15.01.1981r.
Cmentarzysko wczesnośredniowieczne	Międzyborów	Międzyborów	461	stanowisko archeologiczne	17.07.1997r.
Cmentarz grzebalny rzymsko-katolicki sprzed 1932 r.	Jaktorów Kolonia	ul. Żyrardowska		cmentarz wraz z ogrodzeniem i starodrzewiem	decyzja MWKZ nr 267/2010 z 09.04.2010

Program usuwania azbestu z terenu Gminy Jaktorów w latach 2010-2032.

Uchwalony Uchwałą Nr XVI/117/2016 Rady Gminy Jaktorów z dnia 25 stycznia 2016 r.

Celem opracowania *Programu usuwania azbestu z terenu Gminy Jaktorów* jest zaplanowanie bezpiecznego dla zdrowia mieszkańców i środowiska naturalnego usunięcia wyrobów zawierających azbest z obszaru gminy do końca 2032 roku.

Przygotowanie *Programu usuwania azbestu z terenu Gminy Jaktorów* poprzedzone zostało wykonaniem inwentaryzacji pokryć dachowych i okładzin elewacyjnych wykonanych z płyt azbestowo-cementowych. Wyniki inwentaryzacji zostały zgromadzone w bazie danych. Zgromadzone dane oraz ewidencja gruntów umożliwiły przygotowanie mapy rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest wraz z analizą stanu płyt azbestowo-cementowych (stopnia pilności usunięcia azbestu ocenionego wizualnie).

Na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji oszacowano koszty usunięcia płyt azbestowo-cementowych z terenu gminy Jaktorów oraz wskazano potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć, polegających na usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu.

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jaktorów na lata 2016 - 2032”, zakładający realizację zadań w następującym zakresie:

- przeprowadzenia inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz sporządzenia bazy danych o ich lokalizacji,
- okresowej weryfikacji oraz aktualizacji zapisów przedmiotowego dokumentu,
- przygotowania i przeprowadzenia akcji edukacyjno - informacyjnej dla mieszkańców, mającej przede wszystkim na celu uświadomienia o stopniu zagrożenia, szkodliwości oraz sposobach bezpiecznego usuwania i unieszkodliwiania materiałów azbestowych,
- wskazania kierunku działań na pozyskanie dofinansowania ze źródeł zewnętrznych,
- określenia harmonogramu realizacji zadań ujętych w niniejszym programie.

W 2018r Gmina Jaktorów uzyska z WFOŚiGW w Warszawie dofinansowanie (52%) na zbieranie, załadunek oraz przygotowanie do transportu i transport, a także przekazanie wyrobów zawierających azbest do unieszkodliwiania z prywatnych nieruchomości na terenie gminy Jaktorów w wysokości 14 482,87 zł., całkowity koszt 27 851,69 zł. Odebrane było 114,616Mg azbestu od 56 posesji.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2015-2020 dla Gminy Jaktorów ma na celu przede wszystkim określenie kierunków działań i metod ich wdrożenia dla poprawy jakości powietrza na terenie gminy – głównie w związku z procesem energetycznego spalania paliw w indywidualnych budynkach mieszkalnych.

Określone w programie niżej wymienione cele szczegółowe:

1. Poprawa jakości powietrza atmosferycznego dzięki redukcji zużycia energii oraz ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w procesie spalania paliw na cele grzewcze w indywidualnych budynkach mieszkalnych i z transportu,
2. Zwiększenie udziału OZE w produkcji energii dla budynków o 3848,29 MWh,
3. Zwiększenie świadomości ekologicznej przynajmniej 10% mieszkańców Gminy.

są realizowane poprzez następujące działania:

- Ad. 1: Budowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych, Budowa parkingów samochodowych i rowerowych, Zamontowanie ściemniaczy oświetlenia ulicznego.
- Ad. 2: Montaż odnawialnych źródeł energii dla budynków użyteczności publicznej, Montaż odnawialnych źródeł energii dla budynków mieszkalnych,
- Ad. 3: Edukacja uczniów w szkołach.

Ochrona zwierząt w Gminie Jaktorów

Zgodnie z art. 11 a) ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2019 r., poz. 122 tj) rada gminy wypełniając obowiązek, o którym mowa w art. 11 ust. 1, określa, w drodze uchwały, corocznie do dnia 31 marca, program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Program obejmuje:

- 1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- 2) odławianie bezdomnych zwierząt;
- 3) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- 4) usypianie ślepych miotów;
- 5) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;

Przyjęty uchwałą NR LI / 389 / 2018 z dnia 26 marca 2018 r "Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Jaktorów na 2018 rok" wskazywał sposób realizacji ww. zadań. Zabezpieczonych środków na realizację Programu w 2018r było 240 000,000zł. Koszt realizacji programu wyniósł: **127093,94 zł**

- Opiekę nad bezdomnymi zwierzętami realizował przedsiębiorca Pan Jan Kuczmera posiadający zezwolenie na wyłapywanie, transport zwierząt bezdomnych działający pod nazwą "Agro – Pomorzany" z siedzibą: 05-840 Brwinów ul. Słowiańska 24. Kwota jaką otrzymał przedsiębiorca w ramach umowy w 2018r to: **26 400,00 zł**. Zgodnie z zapisami programu psy były wyłapywane na zgłoszenie SG w Jaktorowie, KP w Jaktorowie i upoważnionych do tego osób z UG Jaktorów. Pan Jan Kuczmera firma "Agro – Pomorzany" dokonał adopcji 16 psów.
- Schronisko w Milanówku z jakim Gmina miała podpisaną umowę na zapewnienie opieki dla bezdomnych psów to kwota **67 650,00 zł**. W 2018r do schroniska w Milanówku było oddanych 22 psów, z tego oddano do adopcji 16 szt, 0 eutanazja, 0 szt zwrotów właścicielom.
- Usługi weterynaryjne – w wysokości - **22 862,68 zł** (wykonane przez: Przychodnię Weterynaryjną w Milanówku – lek. wet. Przemysław Albin, oraz Lecznicą dla zwierząt w Nadarzynie – lek. wet. Konrad Szymański i Przychodnię działającą całodobowo w Milanówku przy ul. Królewskiej 64, lecznica weterynaryjna "Vet -mediq" - Dariusz Śliwa, lecznica weterynaryjna w Jaktorowie Ryszard Tomaszewski. Usługi weterynaryjne obejmowały głównie: kastracje suk i kocic, 1 szt kastracja psa, podstawowe szczepienia, odrobaczanie, leczenie chorych zwierząt w wyniku zdarzeń drogowych oraz elektroniczne czipowanie adoptowanych zwierząt.
- Dokarmianie bezdomnych zwierząt /dzikie koty, karma dla zaadoptowanych psów/ - **1 325,26zł**.
- W 2018 roku było 10 zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.
- W 2018 roku nie zaistniała konieczność odebrania właścicielowi zwierząt gospodarskich. Miały natomiast miejsce w związku ze zgłoszeniami o nieprawidłowych warunkach utrzymania zwierząt przeprowadzone systematyczne kontrole przez pracowników UG i SG w Jaktorowie w jednym z gospodarstw rolnych na naszym terenie

Z obserwacji 2018 r i lat ubiegłych wzrasta zapotrzebowanie na realizację działań związanych z opieką nad kotami bezdomnymi i wolno żyjącymi.

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Uchwała nr XLIX/ 362/ 2018 Rady Gminy Jaktorów z dnia 29 stycznia 2018 r.

http://bip.jaktorow.pl/upload/362_u18.doc

Realizacją zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie Gminy Jaktorów zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana Zarządzeniem Wójta Gminy w Jaktorowie Nr 11 z dnia 17 grudnia 2002 roku. W skład komisji w 2018 roku wchodziło: przedstawiciele szkół – pedagog i nauczyciel, dwóch pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, dwóch pracowników Komisariatu Policji – Policjanci, pracownik Urzędu Gminy w Jaktorowie – Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – łącznie 7 osób.

Wysokość środków finansowych uzyskanych przez Gminę Jaktorów z tytułu rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w roku 2018 wynosiła **131.033,10 PLN**. Środki te zostały przeznaczone na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz na Program Przeciwdziałania Narkomanii. Dodatkowe środki w wysokości **30.000,00 PLN** pochodziły z środków własnych Gminy Jaktorów. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wyniosła **124.255,54 PLN**.

Celem głównym, który został założony do realizacji w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2018 roku, w Gminie Jaktorów było „Zredukowanie picia szkodliwego oraz nadużywania alkoholu przez mieszkańców gminy Jaktorów”. Cel główny został doprecyzowany przez następujące cele szczegółowe:

1. Mieszkańcy gminy mają wiedzę dotyczącą negatywnych skutków spożywania napojów alkoholowych.
2. Wiek inicjacji alkoholowej u dzieci i młodzieży z terenu Gminy Jaktorów zostaje podniesiony.
3. Dostępna oferta pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu i ich najbliższego otoczenia.

Program, jak w latach poprzednich, realizowany był przy współpracy z jednostkami gminnymi i podmiotami, które organizacyjnie i merytorycznie przygotowane były do wykonywania zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnienia i używania szkodliwego alkoholu i innych środków psychoaktywnych.

W celu realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych zrealizowane przedstawione poniżej działania (przedstawione zgodnie ze sposobem finansowania):

WYNAGRODZENIA BEZOSOBOWE:

30.400,00 zł

W tym:

Diety dla członków komisji

22.150,00 zł

W roku 2018 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opiniowała wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz poza miejscem sprzedaży.

W roku 2018 odbyło się 19 posiedzeń Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podczas których:

- przeprowadzono rozmowy wspierająco – motywujące z 3 członkami rodzin osób z problemem alkoholowym;
- wezwano na posiedzenie komisji 26 osoby (łącznie 82 wezwania) u których podejrzewany jest problem z nadużywaniem alkoholu;
- skierowano 16 osób na badanie do biegłego sądowego celem wydania opinii nt ewentualnego uzależnienia od alkoholu;

- skierowano 7 wniosków do Sądu Rejonowego w Żyrardowie o wszczęcie postępowanie mającego na celu skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe lub zmianę sposobu leczenia.

Badanie biegłego psychiatry i psychologa w zakresie uzależnienia od alkoholu **450,00 zł**

W ramach tego działania przeprowadzono badanie 3 osób podejrzewanych o uzależnienie od alkoholu.

Współfinansowanie programu „Animator Sportu Dzieci i Młodzieży” **5.000,00 zł**

W ramach tego działania współfinansowano program „Animator Sportu Dzieci i Młodzieży” organizowany przez Zarząd Główny Szkolnego Związku Sportowego, miejsce realizacji – Szkoła Podstawowa w Jaktorowie, w ramach pozalekcyjnych zajęć sportowych z programem profilaktycznym.

Pozostałe (warsztaty i szkolenia realizowane w ramach profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) **2.800,00 zł**

W ramach tego działania zorganizowano warsztaty dla dzieci, młodzieży i nauczycieli, otwarte warsztaty dla dzieci i dorosłych mieszkańców Gminy Jaktorów.

ŚWIADCZENIA: **18.411,18 zł**

w tym:

Dożywianie dzieci w szkołach /bulka z wędliną, serem, napoje/ **18.411,18 zł**

Z dożywiania w szkołach w roku 2018 skorzystało 48 osób – dzieci uczęszczających do szkół na terenie gminy Jaktorów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z nadużywania alkoholu przez rodzica lub opiekuna prawnego i uczestniczących w dodatkowych zajęć pozalekcyjnych o charakterze opiekuńczo - wychowawczych. Lista dzieci objętych dożywianiem była przygotowana przez pedagogów szkolnych i konsultowana z członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

USŁUGI: **64.326,28 zł**

w tym:

Wsparcie finansowe osób indywidualnych i stowarzyszeń **27.308,76 zł**

Środki przeznaczone na ten cel to m.in. dopłaty do wstępu na baseny, hale sportowe, lodowiska do kina oraz na dodatkowe zajęcia pozalekcyjne dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych m.in. ze stowarzyszenia Dużych Rodzin.

Oplaty za wnioski sądowe **280,00 zł**

W ramach tego działania sfinansowano opłaty za wnioski sądowe za osoby kierowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do Sądu Rejonowego do Żyrardowa o zobowiązanie do leczenia odwykowego lub zmianę sposobu leczenia.

Superwizja psychologa szkolnego **840,00 zł**

W ramach tego działania zorganizowano spotkania z superwizjorem dla psychologa z Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Jaktorowie.

Badanie biegłego psychiatry i psychologa w zakresie uzależnienia od alkoholu **450,00 zł**

W ramach tego działania przeprowadzono badanie 3 osób podejrzewanych o uzależnienie od alkoholu.

Warsztaty dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych w ramach realizacji profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej **22.284,00 zł**

W ramach tego działania zorganizowano warsztaty dla dzieci, młodzieży i nauczycieli, szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, otwarte warsztaty dla dzieci i dorosłych mieszkańców Gminy Jaktorów.

Kolonie i wyjazdy o charakterze profilaktyczno integracyjnym dla dzieci i młodzieży z terenu gminy **13.108,17 zł**

W ramach tego działania dofinansowano transport i nocleg uczestników wyjazdów o charakterze integracyjno – profilaktyczno – sportowo- rekreacyjnym(dzieci, młodzież i opiekunowie ze szkół z terenu Gminy Jaktorów)

Pakowanie i wysyłka wydawnictw **55,35 zł**

W ramach tego zadania opłacono zapakowanie oraz przesyłkę „Głosu Pedagogicznego”

ZAKUP MATERIAŁÓW I WYPOSAŻENIA, PRENUMERATY **11.118,08 zł**

w tym:

Zakup wydawnictw i filmów profilaktycznych **627,90 zł**

W ramach tego działania zakupiono prenumeratę wydawnictwa „Głos Pedagogiczny” dla pedagogów ze szkół z terenu Gminy Jaktorów oraz filmów o charakterze profilaktycznym dla pedagogów Z zespołu Szkolno Przedszkolnego w Jaktorowie.

Zakup wyposażenia i materiałów dydaktycznych oraz sportowych na potrzeby zajęć dodatkowych dla świetlic i szkół **3.874,58 zł**

W ramach tego działania zakupiono zabawki, gry, materiały plastyczne i dydaktyczne dla dzieci uczęszczających do Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Jaktorowie , Zespołu Szkół w Międzyborowie (do wykorzystania podczas dodatkowych zajęć o charakterze profilaktyczno – integracyjnym) oraz uczęszczających na zajęcia dodatkowe organizowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zakup kampanii profilaktycznych **1.230,00 zł**

W ramach tego zadania zakupiono materiały do wykorzystania podczas organizowania kampanii „Dopalacze – powiedz stop”.

Inne (nagrody na konkursy organizowane w gminie itp.) **5.385,60 zł**

Środki przeznaczone na ten cel to m.in. zakup materiałów edukacyjnych dydaktycznych służących przeprowadzeniu konkursów, zakup medali i nagród.

Środki przeznaczone na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pochodzą z uzyskiwanych przez Gminę Jaktorów wpłat z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Dodatkowo na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeznaczono środki własne Gminy Jaktorów.

Na dzień 31.12.2018 roku limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży uchwalony przez radę gminy stanowił – 30 punktów, natomiast do spożycia w miejscu sprzedaży – 10 punktów.

Liczba faktycznie działających punktów sprzedaży napojów alkoholowych wynosiła: 23 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do sprzedaży poza miejscem sprzedaży, 3 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, w tym 18 punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do

spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 1 punkty sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Liczba mieszkańców przypadająca na jeden działający punkt sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży (stan na 31.12.2018r.) to 526 osób.

Liczba dorosłych mieszkańców (powyżej 18 roku życia) przypadająca na jeden działający punkt sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży (stan na 31.12.2018 roku) to 411 mieszkańców.

Liczba dorosłych mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych wysokoprocentowych tzn. zawierających powyżej 18% alkoholu (stan na 31.12.2018 roku) to 526 mieszkańców.

W roku 2018 zgodnie z ustalonymi zasadami zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydawane były dla podmiotów gospodarczych zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, po zasięgnięciu opinii członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i z uwzględnieniem wymogów określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz odrębnych uchwałach rady gminy. Ponadto zezwolenia były wydawane oddzielnie dla poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych, na określony czas i w ustawowo wyznaczonych granicach, a każdy podmiot gospodarczy zobligowany był do uiszczenia stosownej opłaty i oświadczenia dotyczącego wartości sprzedaży napojów alkoholowych w roku poprzednim.

Poza wymienionymi w budżecie działaniami Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, m.in. dzięki współpracy z organizacjami i firmami prywatnymi, podjęła następujące działania:

- pozyskanie ulotek i plakatów dotyczących przeciwdziałania przemocy oraz profilaktyki.

Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej

W Gminie Jaktorów realizacją zadań z pomocy społecznej zajmuje się jednostka organizacyjna - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Środki przeznaczone na realizację zadań pomocy społecznej w 2018r wyniosły 2.094.197,25 zł z tego:

- zadania własne 1.380.189.60zł,- środki z budżetu gminy
  - zadania zlecone 714.007,65zł- środki z budżetu państwa
- z tego;

- zasiłki okresowe	20.577,05 zł
- dożywianie w ramach programu „Posiłek dla potrzebujących” oraz zasiłek celowy na żywność	96.000,00 zł
- zasiłki stałe	390.730,50 zł
- ubezpieczenie zdrowotne	32.668,00 zł
- koszt zatrudnienia asystenta rodziny	20.070,10 zł
- specjalistyczne usługi opiekuńcze	153.962,00 zł

Rzeczywista liczba osób i rodzin objętych pomocą w 2018r:

Liczba osób i rodzin objętych pomocą - 427,
liczba osób w tych rodzinach - 735

Wydatki w ramach zadań własnych obowiązkowych gminy:

▪ zasiłki okresowe	30.964,83 zł
w tym - dotacja – 20.577,05 zł ; własne - 10.387,78 zł	
▪ dożywianie w ramach programu posiłek dla potrzebujących oraz świadczenie pieniężne w formie zasiłku celowego na żywność	169.207,24 zł
w tym; obiady dla dzieci – 109.107,24 zł ; celowy na żywność 60.100,00 zł	
▪ usługi opiekuńcze (LIBERA S.C. Osiedla Słoneczna 14 lok.21 05-200 Wołomin)	339,090,25 zł
▪ zdarzenie losowe	25.500,00 zł
▪ wypłata zasiłków celowych	179.372,00 zł
▪ specjalistyczne usługi opiekuńcze	2.570 zł
▪ dożywianie własne	73.207,24 zł

Wydatki w ramach zadań własnych gmin

▪ wypłata specjalnych zasiłków celowych	13.879,09 zł
▪ pomoc rzeczowa	1.753,96 zł
▪ odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej	439.208,13 zł
▪ zorganizowanie wigilii dla 120 osób	19.785,75 zł
▪ paczki dla 50 osób starszych, samotnych	8.067,50 zł
▪ grupy wsparcia	40.029,99 zł
▪ opłata za pobyt w Domu Dla Osób Starszych „Monar-Markot” w Oryszewie	43.342,52 zł
▪ przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – Zespół Interdyscyplinarny	10.765,13 zł
▪ ochrona zdrowia psychicznego	9.988,00 zł
▪ pobyt dwanaściorga dzieci w pieczy zastępczej w formie placówki opiekuńczo - wychowawczej „Wioska Dziecięca - Biłgoraj, Kraśnik, Ośrodek Pomocy Dziecku Zielone Izdebno, POW Nieskurzewo Nowe, Dom Dziecka w Płońsku, Placówka opiekuńczo Wychowawcza „Inspiracja” w Grodzisku Mazowieckim, Zespół Placówek Pomocy Dziecku i Rodzinie-Łaziska	51.112,06 zł
▪ ponoszenie odpłatności za pobyt 18 dzieci w rodzinach zastępczych	47.683,75 zł
▪ koszt zatrudnienia asystenta rodziny	64.443,45 zł

W okresie od 1.01.2018r do 31.12.2018r w ramach zadań zleconych gminie przyznano i wypłacono świadczenia w następujących formach i zakresie:

Zasiłki stałe

▪ liczba świadczeniobiorców	73
▪ liczba świadczeń	752
▪ kwota świadczeń	39.730,50 zł
w tym:	
● osoby samotne	
- liczba świadczeniobiorców	54
- liczba świadczeń	618
- kwota świadczeń	346.757,00 zł
● osoby w rodzinie	
- liczba świadczeniobiorców	19
- liczba świadczeń	134
- kwota świadczeń	43.973,50 zł

Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności,

jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie .

Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi **645 zł**. Jednak nie może być niższa niż **30 zł** miesięcznie.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze

▪ Liczba osób objętych usługami	14
▪ Liczba świadczeń	3.012
▪ Koszt usługi	156.532,00zł
w tym:	
• środki zlecone	153.962,00 zł
• środki własne	2.570 zł

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę, niepełnosprawność lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Zakres przedmiotowy świadczonych usług ustala się zgodnie do określonych indywidualnych potrzeb świadczeniobiorcy. Za świadczone usługi specjalistyczne może być naliczana odpłatność, a jej wysokość uzależniona jest od wysokości dochodu na osobę w rodzinie.

Składki na ubezpieczenia zdrowotne

▪ Liczba uprawnionych	67
▪ Liczba wypłaconych składek	678
▪ środki zlecone	32.668,00 zł
▪ środki własne	3 zł
▪ Kwota wypłaconych składek	32.671,00 zł

Świadczenia zdrowotne przewidziane w ustawie przysługują osobom uprawnionym do otrzymywania zasiłku stałego. Składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosiła w 2018 roku 9 % należnego świadczenia.

ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ W RAMACH OBOWIĄZKOWYCH ZADAŃ WŁASNYCH

1. Zasiłki okresowe

– liczba świadczeniobiorców	22
– liczba świadczeń	58
– kwota świadczeń ogółem	30.964,83 zł
z tego:	
z dotacji celowej	20.577,05 zł
ze środków własnych	10.387,78 zł

Tabela Nr 1 Powody poznania zasiłku okresowego w okresie sprawozdawczym

Powód przyznana zasiłku	Liczba świadczeniobiorców	Liczba Świadczeń	Kwota Świadczeń w zł
długotrwała choroba	10	19	6.854
niepełnosprawność	1	3	792
brak możliwości zatrudnienia	9	32	21.647,00
Inne	2	4	1.671.83

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień, do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

1. Osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej stanowiący kwotę **701 zł**.
2. Rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny stanowiący kwotę **528 zł** na jedną osobę w rodzinie.

W 2018 roku minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosiła:

- dla osoby samotnie gospodarującej 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- dla rodziny 50% różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

2. Realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”:

▪ Liczba osób objętych programem	396
- z tego liczba osób korzystających z zasiłku celowego	238
▪ Koszt programu ogółem	169.207,24 zł z tego:
• środki własne	73.207,24 zł
• dotacja celowa	96.000,00 zł

Forma pomocy w ramach realizacji rządowego programu „pomoc państwa w zakresie dożywiania”

▪ dożywianie dzieci (158 dzieci - 15.238 świadczenia)	109.107,24 zł
▪ pomoc w formie zasiłku celowego(146 świadczeń – 109 osób)	60.100,00 zł

Pomoc w formie gorącego posiłku przyznawana jest dla dzieci z rodzin o dochodach nie przekraczających 150 % kryterium dochodowego w okresie nauki w szkole, na wniosek rodziców, dyrektora szkoły, pracownika socjalnego.

Średni koszt jednego posiłku wyniósł 7,12 zł.

3. Usługi opiekuńcze

liczba osób objętych usługami	62
liczba godzin	19.737,50
koszt usług	339.090,25 zł

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb bytowych, opiekę higieniczną i pielęgnację i przyznawane są osobom samotnym, lub osobom w rodzinach, które ze względu na wiek i stan zdrowia, a także i z innych przyczyn są tego pozbawione.

Usługi opiekuńcze w 2018r realizowane były przez LIBERA S.C. Osiedle Słoneczna 14 Lok. 21, 05-200 Wołomin

4. Zasiłek celowy przyznawany w związku ze zdarzeniem losowym

liczba świadczeniobiorców	4
liczba świadczeń	5
kwota świadczeń	25.500,00 zł

5. Wypłata zasiłków celowych

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Zasiłek celowy przyznawany jest w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu osobom, których dochód nie przekracza określonego kryterium dochodowego.

liczba świadczeniobiorców	242
liczba świadczeń	289
kwota świadczeń	179.372,00 zł

Wysokość zasiłku celowego uzależniona jest od sytuacji życiowej rodziny a w szczególności od celu, jaki ma być osiągnięty do zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej.

6. Wypłata zasiłków celowych zwrotnych:

liczba świadczeń	187
liczba świadczeniobiorców	112
kwota świadczeń	129.430,00 zł

7. Pomoc rzeczowa

Liczba świadczeń	16
kwota świadczeń	1.753,96 zł

Tabela Nr 2 Wyszczególniony zakres pomocy w naturze

Zakres pomocy	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zakup żywności	13	1.300
Zakup leków wg recept / transport sanitarny	3	453,96
RAZEM	16	1.753,96

8. Praca socjalna

Praca socjalna należy do zadań obowiązkowych gminy.

W roku 2018 objęto pomocą w postaci pracy socjalnej 446 rodzin – 934 osoby w tym:

▪ w zakresie poradnictwa socjalnego	123 rodziny -	osób 244
▪ w zakresie poradnictwa specjalistycznego	78 rodzin -	osób 201
▪ w zakresie interwencji kryzysowej	26 rodzin -	osób 72
▪ praca socjalna w oparciu o kontrakt socjalny	29 rodzin -	osób 29
projekt socjalny	1 projekt -	osób 140

Prawo do pomocy w ramach pracy socjalnej przysługuje niezależnie od dochodu, natomiast prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których dochód na osobę w rodzinie w 2018 roku nie przekraczał:

na osobę samotnie gospodarującą	701 zł
na osobę w rodzinie	528 zł

ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ W RAMACH ZADAŃ WŁASNYCH

1. Specjalne zasiłki celowe

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany:

a) specjalny zasiłek celowy w wysokości nie przekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny której nie podlega zwrotowi.

b) zasiłek okresowy, zasiłek celowy lub pomoc rzeczowa, pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku, lub wydatków na pomoc rzeczową. Ze specjalnych zasiłków celowych w 2017 r. korzystało:

liczba świadczeniobiorców	20
liczba świadczeń	21
kwota świadczeń	13.879,09 zł

W ramach zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych dofinansowano:

- **Wypoczynek letni dzieci i młodzieży** w wypoczynku letnim dla dzieci brało udział **32** dzieci, koszt ogólny **15.220,00 zł**

Tabela Nr 3 Powody przyznania pomocy w 2018 r.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN		
	OGÓŁEM	W TYM NA WSI	LICZBA OSÓB W RODZINACH
UBÓSTWO	267	267	616
SIEROCTWO	8	8	24
BEZDOMNOŚĆ	5	5	5
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	6	6	23
w tym wielodzietność	1	1	5
BEZROBOCIE	41	41	100
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	128	128	225
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	101	101	149
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	89	89	335
W TYM:			
RODZINY NIEPEŁNE	50	50	136
RODZINY WIELODZIENTNE	43	43	221
PRZEMOC W RODZINIE	22	22	62
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	0	0	0

ALKOHOLIZM	25	25	39
NARKOMANIA	3	3	6
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	7	7	10
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	4	4	13
SYTUACJA KRYZYSOWA	26	26	72
KLĘSKA ŻYWIŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0	0	0

Oplata za pobyt w Domu Pomocy Społecznej

Obowiązanymi do ponoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej, przy czym osoby i gmina określone w punkcie 2 i 3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

W 2018 roku w Domach Pomocy Społecznej przebywało 18 osób.

W Domu Dla Osób Starszych „Monar-Markot” w Oryszewie (ośrodek wsparcia) w 2018 r. przebywało 6 osób.

Działalność poza finansowa

Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej nakłada na Ośrodek pomocy obowiązek współpracy z:

- Samorządem lokalnym
- Organami administracji rządowej
- Placówkami służby zdrowia
- Placówkami oświatowo- wychowawczymi
- Stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi
- Kościołem Katolickim
- Innymi kościołami i związkami wyznaniowymi
- Organizacjami społecznymi
- Osobami prawnymi i fizycznymi

Celem współpracy jest organizowanie różnorodnych form pomocy w zależności od określonych potrzeb społecznych poprzez:

- Wspomaganie osób i rodzin w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej.
- Zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym i występowaniem patologii społecznych

W okresie sprawozdawczym prowadzono aktywną działalność na rzecz nieodpłatnego pozyskiwania potrzebującym żywności, odzieży, sprzętu gospodarstwa domowego i mebli.

Gminny program wspierania rodziny

W odniesieniu do art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w roku 2018 zrealizowano następujące zadania własne gminy w zakresie wspierania rodziny:

1. Realizowano Gminny program wspierania rodziny na lata 2018-2020, którego celem strategicznym jest:

Skuteczna ochrona dziecka i rodziny poprzez kreowanie funkcjonalnego i zintegrowanego systemu wsparcia rodziny naturalnej oraz organizowania pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

2. Od 1 lipca 2013r. w strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zatrudniony jest asystent rodziny. Od sierpnia 2018r. zatrudniono kolejnego asystenta, który wykonywał umowę zlecenie przez dwa miesiące.

Asystent rodziny to osoba, która przez pewien czas wspiera rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać codzienne problemy, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Zajmuje się przede wszystkim motywowaniem i edukowaniem członków rodziny oraz poszukiwaniem wraz z nią siły w poradeniu sobie z trudnymi sytuacjami.

W czasie wspólnych działań z członkami rodziny:

- pomaga odnaleźć to, co w człowieku dobre, co potrafi oraz kto i gdzie może pomóc,
- doradza jak pielęgnować niemowlę, opiekować się i wychowywać dzieci, żeby były szczęśliwe i słuchały poleceń rodziców,
- pomaga w codziennej organizacji dnia rodziny, znajdowania sposobów spędzania wspólnego czasu rodziny,
- pokazuje jak sprawnie wykonywać obowiązki domowe,
- doradza jak zarządzać pieniędzmi,
- informuje jak działają urzędy, placówki wsparcia rodziny i dziecka,
- wyjaśnia jak wypełniać dokumentację oraz realizować sprawy urzędowe,
- wspiera w kontaktach z pracownikami szkoły, przedszkola, sądu, poradni, przychodni, policji, urzędów i innych instytucji,
- pomaga podnieść kwalifikacje zawodowe i znaleźć pracę,
- chroni dzieci przed niebezpiecznymi zachowaniami dorosłych.

W roku 2018 asystenci rodziny mieli pod opieką łącznie 23 rodziny, w których wychowuje się 45 dzieci. W trakcie roku została zakończona praca z 8 rodzinami, w tym z 2 rodzinami ze względu na osiągnięcie celów. Jedna z rodzin jest zobowiązana do pracy z asystentem przez Sąd Rodzinny.

Asystent rodziny jest przydzielany rodzinie, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Opracowuje plan pracy z rodziną, który ma na celu pomoc: w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych, pomocy w zatrudnieniu, podejmowaniu działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin, udzielenia wsparcia dzieciom i prowadzenia indywidualnych konsultacji wychowawczych. Współpracuje z sądem, jednostkami administracji rządowej i samorządowej, zespołem interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art.12, ust. 1 powołanej ustawy, zatrudnieni asystenci rodziny posiadali wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika, min. w zakresie pracy socjalnej. Asystentowi stworzono możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez uczestnictwo w szkoleniach dostępnych w roku 2018.

3. W roku 2018r. z różnych form pomocy, w tym również pracy socjalnej w zakresie zadań zleconych i własnych gminy skorzystało 446 rodzin, a w nich 934 osoby. Pracownicy socjalni zatrudnieni w tutejszym Ośrodku w zakresie diagnozowania, analizy sytuacji dziecka i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie pracowali ze **89 rodzinami, a w nich 335 osobami, zmagającymi się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.** Wśród nich było 50 rodzin niepełnych i 43 rodziny wielodzietne. Praca z rodziną polegała głównie na następujących działaniach:

a - zapewnieniu rodzinom przeżywającym największe trudności w procesie opiekuńczo-wychowawczym wsparcie i pomoc asystenta rodziny, kierowanie do poradnictwa specjalistycznego, , współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, zatrudnienie w strukturach ośrodka pomocy psychologa specjalizującego się w pracy z dzieckiem i rodziną, pomoc psychologiczna w siedzibie ośrodka, zatrudnienie logopedy od lutego 2018r.

b - wzmocnienie roli i funkcji rodziny oraz rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny służące stabilności środowiska wychowawczego odbywało się za pomocą pracy socjalnej, współpracy z asystentem rodziny, uczestnictwie w grupie samopomocowej dla rodziców z problemem opiekuńczo-wychowawczym funkcjonującej przy tutejszym Ośrodku, wspieraniu programu Rodziny 3+ i 4+(na koniec 2018 roku gmina wydała łącznie 1411 kart, w tym 69 kart dla rodzin 4+);

c - podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców poprzez spotkania w szkole ze specjalistami, podczas spotkań zespołu ds. oceny sytuacji dziecka w trudnej sytuacji wychowawczej, w którym biorą udział: asystent rodziny, pracownik socjalny, wychowawca klasy, pedagog, kurator, rodzic.

d - świadczenie pomocy w zakresie integracji i reintegracji rodziny poprzez pracę socjalną, wsparcie i pomoc asystenta rodziny, nawiązywanie kontaktu i praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, organizowanie imprez integracyjnych, rekreacyjnych, sportowych, wsparcie finansowe ośrodka w tym zakresie;

e- zarządzeniem Kierownika GOPS z grudnia 2017r. ustalono zasady pracy asystenta rodziny, jej monitoring, zakres obowiązków, rodzaj prowadzonej dokumentacji. W ramach nadzoru i monitoringu pracy asystenta i jego współpracy z pracownikami socjalnymi oraz sytuacji rodzin będących pod opieką asystenta raz w miesiącu odbywa się spotkanie zespołu. Posiedzenie jest protokołowane i zawiera ocenę prawidłowości realizacji planu pracy, uwagi i zlecenia do dalszej pracy z rodziną.

f –gmina nie prowadzi placówki wsparcia dziennego z uwagi na brak możliwości lokalowych, ale funkcjonują inne formy wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. W dwóch szkołach gminnych funkcjonują świetlice i uczniowskie kluby sportowe, organizowane są kolonie i półkolonie w okresie wolnym od nauki. W zajęciach pozalekcyjnych w formie kół zainteresowań bierze udział znacząca liczba dzieci, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 1 Liczba dzieci szkół gminnych korzystających ze wsparcia dziennego w postaci dodatkowych zajęć pozalekcyjnych- stan na dzień 30 września 2018r.

Zajęcia pozalekcyjne Koła zainteresowań	Liczba uczniów szkół podstawowych biorących udział	Liczba uczniów gimnazjów biorących udział
przedmiotowe	289	208
artystyczne	96	9
sportowe	114	42

Formą specjalistyczną wsparcia uczniów są zajęcia specjalistyczne w szkołach, min.: rewalidacyjne, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, dydaktyczno-wyrównawcze i socjoterapeutyczne, w których biorą udział min. dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego

Tabela Nr 2 Liczba uczniów szkół gminnych korzystających z specjalistycznych zajęć na terenie placówek- stan na dzień 30 września 2018r.

Zajęcia specjalistyczne dla dzieci i młodzieży	Liczba uczniów szkół podstawowych biorących udział	Liczba uczniów gimnazjów biorących udział
korekcyjno-kompensacyjne	200	14
rewalidacyjne	30	2
dydaktyczno-wyrównawcze	99	85
logopedyczne	148	0
socjoterapeutyczne	62	9
rozwój kompetencji emocjonalno-społecznych	90	2
inne terapeutyczne	31	2
pozostałe (warsztaty, zajęcia, porady)	461	32

W siedzibie OSP Międzyborów działa klub dla dzieci i młodzieży pn. „Nasza Świetlica”, przy GOPS działa wolontariat dla młodzieży. Gmina wspiera i dofinansowuje te działania.

4. Współfinansowano pobyt dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W roku 2018r. za pobyt 13 dzieci w rodzinach zastępczych przekazano kwotę 47 683,75 zł, natomiast koszty za pobyt 4 dzieci w placówkach opiekuńczych wyniosły 51 112,06zł. Art. 191, ust. 9 powołanej ustawy określa wydatki gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania dziecka ponoszone w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub odpowiedniej placówce opiekuńczo-wychowawczej.

5. Sporządzono sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny i przekazano wojewodzie mazowieckiemu w wymaganej wersji elektronicznej.

6. Asystent rodziny prowadzi monitoring sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Asystent przez pewien czas wspiera rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Spotyka się z rodziną w ich miejscu zamieszkania, często towarzyszy członkom rodziny w załatwianiu spraw w różnych instytucjach. Początkowo spotkania z rodziną są częste, później coraz rzadsze jeśli rodzina poprawia swoją sytuację i rozwiązuje problemy. Asystent pomaga rodzinie zrealizować jej cele oraz spełnić wymogi stawiane przez instytucje pracujące na rzecz dziecka i rodziny.

7. Asystent rodziny inicjował działalność Grupy Samopomocowej kobiet z problemem opiekuńczo-wychowawczym. Grupa działa od września 2013r., w roku 2014 liczyła 4 kobiety. Grupa spotyka się regularnie w domach uczestniczek, a jej celem jest: rozwój osobisty i społeczny kobiet, wzrost ich samooceny, nabywanie i wzrost kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.

8. W roku 2018 na zatrudnienie asystenta rodziny wydatkowano kwotę 84 514 zł z tego:

-kwota wykorzystanej dotacji z umowy zawartej pomiędzy Wojewodą a JST na realizację Programu Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej na rok 2018 - **20.071 zł**

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego w Gminie Jaktorów na lata 2018-2022

Rok 2018

Forma realizacji	Podmioty odpowiedzialne	Termin realizacji	Wskaźnik monitorujący
Cel główny 1: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.			
1.1 Cel szczegółowy: Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i wsparcia społecznego..			
Organizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaktorowie	2018	13 osób z zaburzeniami psychicznymi objętych specjalistycznymi usługami
Zapewnienie uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej i środowiskowych domach samopomocowych, które mają na celu ogólne usprawnienie, rozwijanie umiejętności obejmujących czynności życia codziennego, poprawę	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaktorowie NZOZ - Ośrodek Zdrowia w Jaktorowie i Międzyborowie	2018	9 osób skierowanych do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej i środowiskowych domach samopomocowych

kondycji psychicznej i fizycznej.			
1.2. Cel szczegółowy: Udzielenie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom oraz wsparcia psychologicznego mieszkańcom gminy.			
<p>Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne</p> <p>Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkołach</p>	<p>Zespoły Szkół w Jaktorowie i Międzyborowie</p>	<p>2018</p>	<p>-55 uczniów skierowanych do poradni psychologiczno-pedagogicznej</p> <p>-wydano 244 opinie dotyczące funkcjonowania uczniów a także potrzebie wspomagania rozwoju</p> <p>-realizowanych jest 37 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, indywidualnym nauczaniu i inne</p> <p>Pomocą psychologiczno-pedagogiczną objęte są wszystkie dzieci i młodzież ze szkół gminnych, jak również rodzice uczniów</p>
<p>Warsztaty i szkolenia dla uczniów, rodziców i nauczycieli szkół gminnych z zakresu ochrony zdrowia psychicznego</p> <p>Poradnictwo psychologiczne</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaktorowie</p>	<p>II, X, XII 2018</p>	<p>Szkolenia dla 130 nauczycieli(mediacje z rodzicami, praca z trudnym uczniem, jak zapobiegać agresji)</p> <p>Warsztaty dla 54 rodziców(dobre relacje z dzieckiem, szkoła dla rodziców)</p> <p>Warsztaty na temat rozwoju psychoseksualnego młodzieży dla 90</p>

Punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób uzależnionych	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaktorowie	2018	<p>uczniów gimnazjum.</p> <p>Psycholog zatrudniony w GOPS Jaktorów udzielił 433 porad i konsultacji dla dorosłych, młodzieży i dzieci, najczęściej z uwagi na opóźnienia rozwojowe i zaburzenia zachowań, konflikty rodzinne, traumatyczne sytuacje, przemoc i trudności rodzicielskie.</p> <p>Terapeuta PI-K udzielił 217 porad i konsultacji 25 osobom uzależnionym i współuzależnionym.</p>
1.3.Cel szczegółowy: Skoordinowanie różnych form opieki i pomocy			
<p>Powołanie lokalnego zespołu koordynującego realizację Gminnego Programu Promocji Zdrowia Psychicznego.</p> <p>Przyjęcie Gminnego Programu Promocji Zdrowia Psychicznego</p>	<p>Wójt Gminy Jaktorów</p> <p>Rada Gminy Jaktorów</p>	<p>do 31 kwietnia 2018</p> <p>do 30 czerwca 2018</p>	<p>Zarządzenie Nr 12/2018 Wójta Gminy Jaktorów z dnia 28.02.2018</p> <p>Uchwała NR LIV/413/2018 Rady Gminy w Jaktorowie z dnia 25.06.2018r.</p>
Realizacja, koordynowanie i monitorowanie Gminnego Programu Promocji Zdrowia Psychicznego.	podmioty realizujące koordynator.	2018	Protokoły ze spotkań, sporządzenie sprawozdania
Cel główny 2:: Prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi.			
2.1 Cel szczegółowy: Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie			

zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego,			
Podniesienie świadomości środowiska lokalnego na temat zdrowia psychicznego poprzez kampanie informacyjne i profilaktykę	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaktorowie NZOZ Jaktorów	2018	2 kampanie promocyjne w zakresie rozpoznawania i leczenia depresji oraz profilaktyki w zakresie zażywania dopalaczy
Organizowanie spotkań promujących zdrowy styl życia i zapobieganie zaburzeniom psychicznym wśród lokalnej społeczności,	Gminna Biblioteka Publiczna w Jaktorowie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaktorowie	2018	
2.2. Cel szczegółowy: Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznym			
Uczestnictwo osób niepełnosprawnych, w tym z niepełnosprawnością psychiczną w projektach i działaniach stawiających na integrację	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaktorowie Zespół Szkolno-Przedszkolny w Jaktorowie	2018	-ok. 100 osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi uczestniczących w X Gminnej Olimpiadzie Osób Niepełnosprawnych - 20-40 osób w Grupie Samopomocowej Osób Niepełnosprawnych - 50 osób w Integracyjnym turnieju tenisa stołowego -ok. 50 osób niepełnosprawnych biorących udział w wigilii dla podopiecznych GOPS

	Działania Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego		-10 osób w Ogrodach Integracji - „Białych Sobotach” - Marszu „Różni a Równi”
--	---	--	--

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

1. W 2018 roku przez Zespół Interdyscyplinarny w Jaktorowie był realizowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W strukturach Zespołu Interdyscyplinarnego były grupy robocze w składzie, których współuczestniczyły niżej wymienione podmioty:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Policja,
- Placówki oświatowo-wychowawcze,
- Placówki ochrony zdrowia,
- Organizacja pozarządowa,
- Kuratorzy Sądowi Sądu Rejonowego w Żyrardowie
- Prokurator z Prokuratury Rejonowej w Żyrardowie.

2. Program ten był kierowany do osób i rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Jaktorów, które borykały się z trudnościami dotyczącymi ich sytuacji osobistej i rodzinnej. Ponadto te osoby nie radzą sobie z ich pokonaniem i wymagają podejmowania celowych interwencji oraz programowego wsparcia. Do grona tych osób zalicz się :

- ofiary przemocy w rodzinie, w tym dzieci, współmałżonków i osoby niespokrewnione pozostające w faktycznym związku oraz osób starszych i osób niepełnosprawnych;
- sprawcy przemocy w rodzinie;
- świadkowie przemocy w rodzinie;
- instytucje i organizacje programowo zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.

3. Monitoring Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2018 roku.

We wskazanym roku realizowano główne cele i cele szczegółowe programu w zakresie:

- realizacji gminnego systemu przeciwdziałania oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- ograniczania przemocy w rodzinie oraz zwiększenia dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc;
- prowadzenia profilaktyki zapobiegania przemocy i ochrony oraz edukacji i propagowania problematyki przemocy w rodzinie.

4. Gminny system przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy realizowano w roku 2018 poprzez podejmowanie zintegrowanych działań w zakresie:

- Realizacji strategii oraz planu działania poprzez Zespół Interdyscyplinarny oraz powoływane w jego ramach grupy robocze.
- Kompleksową pomoc osobom i rodzinom doświadczającym przemocy w indywidualnych przypadkach, a w szczególności:
  - diagnozowanie zjawiska przemocy w 146 rodzinach, co do których istnieją podejrzenia występowania przemocy;
  - ochrona oraz objęcie indywidualną pomocą a także świadczenie poradnictwa specjalistycznego 20 rodzin i 39 osób w tych rodzinach, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą.
- Monitorowanie sytuacji 20 rodzin i 39 osób w tych rodzinach, co do których istnieją przypuszczenia, że doświadczają przemocy.
- Prowadzenie profilaktyki i zapobiegania zjawiska przemocy w rodzinie i środowisku lokalnym, w tym:
  - poradnictwo oraz rozpowszechnianie wiedzy w środowisku lokalnym w zakresie bezpiecznych metod rozwiązywania konfliktów w rodzinie dla 20 rodzin i 60 osób w tych rodzinach,
  - propagowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, promujących zdrowy styl życia poprzez wsparcie 2 imprez, organizowanych dla dzieci i młodzieży w Zespole Szkół Publicznych w Międzyborowie.
- Podejmowania działań mających na celu edukację i propagowanie problematyki przemocy w rodzinie oraz podnoszenia wiedzy i kwalifikacji osób zaangażowanych w problematykę przemocy domowej, w zakresie:
  - przeprowadzono 5 akcje edukacyjne i propagowania problematyki przemocy w rodzinie, które odbyły się na przestrzeni 2018r. Działania te polegały na rozwieszaniu plakatów i dostarczaniu broszur tematycznych w lokalnych placówkach ochrony zdrowia, placówkach szkolnych a także innych publicznych miejscach,
  - w ramach podnoszenia wiedzy i kwalifikacji wszyscy członkowie ZI wzięli udział w szkoleniu organizowanym przez GOPS w Jaktorowie pn. „Trudne sytuacje w pracy zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych. Praca z rodziną doświadczającą przemocy. Interwencyjny odbiór dziecka”, poprowadzonym przez trenera firmy Kier Profilaktyka.
  - we współpracy Zespołem Szkół Publicznych w Międzyborowie i Zespołem Szkolno - Przedszkolnym w Jaktorowie zorganizowano warsztaty profilaktyczne dla uczniów pn. „Czy dokuczanie jest przemocą?” oraz „Dialog przeciwko dopalaczom”, z których skorzystało ok. 320 uczniów szkół gminnych, oraz szkolenia dla rodziców - coaching na temat „Relacje rodzic dziecko”, dla nauczycieli – mediacje i trudne rozmowy z rodzicami.

5. Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w 2018 roku w sprawach:

- Projektowano procedury dotyczące rozpoznawania / diagnozowania przemocy domowej, w zakresie:
  - rozpoznania i diagnozowania problemu przemocy dla 20 rodzin i 60 osób w tych rodzinach,
  - opracowania trybu postępowania w przypadku rozpoznania / zgłoszenia przemocy dla 20 rodzin i 60 osób w tych rodzinach,

- podejmowania interwencji i udzielanie zintegrowanej pomocy dla 20 rodzin i 39 osób w tych rodzinach, które były dotknięte przemocą,
- monitorowania rozmiarów i skutków oraz efektywności podejmowanych działań w 20 środowiskach dotkniętych przemocą.
- Pracowały 28 grupy robocze, w tym 8 powołanych w 2017 roku i 20 powołanych w 2018 roku, będące zespołami roboczymi d/s rozpoznawania i postępowania w indywidualnych sprawach przemocy. Zespoły te odbyły 130 spotkań. Rozpoznały/zdiagnozowały oraz podjęły interwencję i udzieliły zintegrowanej pomocy w procedurze „Niebieskiej Karty” w 28 rodzinach dotkniętych przemocą(w 8 rodzinach procedura wszczęta była w 2017r, kontynuacja procedury w 2018).
- Prowadzono działania w zakresie profilaktyki i zapobiegania przemocy w rodzinie oraz edukacji i propagowania problemów przemocy, w zakresie:
  - ✓ rozpowszechnianie wiedzy i informacji oraz publikowanie i plakatowanie;
  - ✓ prowadzenie akcji informacyjnej oraz edukacji społecznej.
- Upowszechniano informację oraz edukację społeczną w formie informowania bezpośredniego, które prowadzono wśród 28 rodzin i 87 osób w rodzinach mogących doświadczać przemocy.

6. Ewaluacja Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w roku 2018.

- Rezultaty jakościowe:

- zwiększyła się możliwość świadczenia profesjonalnej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym przemocą domową,
- zwiększyła się skuteczność działania i dostępność do instytucji i organizacji zawodowo zajmujących się zagadnieniami przemocy,
- ograniczono skutki przemocy wobec osób i rodzin dotkniętych tym problemem,
- nastąpiło wzmocnienie rodzin oraz podniesienie świadomości społecznej o problematyce przemocy domowej,
- pogłębiona została wiedza o zjawisku przemocy w rodzinie oraz sposobach radzenia sobie z problemem agresji,
- wzrosła świadomość postaw negujących i przeciwstawiających się zjawiskom przemocy w rodzinie
- wzrosła liczba osób profesjonalnie zajmujących się problematyką przemocy,
- nastąpiło zintegrowanie środowisk profesjonalnie odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy,
- zwiększyła się dostępność i efektywność działań profilaktycznych,
- wzrosła i pogłębiła się wiedza na temat regulujących przepisów ochrony ofiary i konsekwencji prawnych w stosunku do sprawcy przemocy.

- Rezultaty ilościowe, dane z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za roku 2018:

- procedury „Niebieskiej Karty” - 20, w tym „Niebieska Karta A” – 20, „Niebieska Karta C” - 17 „Niebieska Karta D” - 15;
- grupy robocze - 28, w tym powołanych w roku 2017 - 8;

- spotkania grup roboczych – 130 spotkania w indywidualnych sprawach rozpoznawania, postępowania i monitorowania;
  - udzielana pomoc, w tym: podejmowanie interwencji i udzielanie zintegrowanej pomocy – 20 rodzin i 60 osób w rodzinach;
  - Na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia i zdrowia dzieci w związku z prowadzoną procedurą Niebieskiej Karty interwencyjnie odebrano od rodziców biologicznych 5 dzieci.
  - edukacja i profilaktyka zjawiska przemocy w rodzinie i środowisku lokalnym – 5 akcji rozpowszechniania informacji, udział w szkoleniu podnoszących kompetencję i wiedzę członków zespołu, wsparcie 2 imprez promujących zdrowy styl życia, organizowanych dla dzieci i młodzieży.
  - profilaktyka i zapobieganie - 28 rodzin i 86 osób uczestniczyło w indywidualnym rozpowszechnianiu wiedzy w zakresie alternatywnych metod rozwiązywania konfliktów w rodzinie,
- **Promocja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2018 roku realizowała się poprzez:**
- rozpowszechnianie wiedzy i informacji oraz publikowanie i plakatowanie;
  - przekazanie placówkom edukacyjnym materiałów, w tym profilaktycznych pozyskanych od fundatorów z terenu Gminy Jaktorów
  - prowadzenie akcji informacyjnej oraz edukacji społecznej;
  - szkolenia profesjonalistów oraz tworzenie koordynacji i współpracy na potrzeby programu.

Gminny Programu Dożywiania na lata 2014-2020

1. **W 2018 roku był realizowany Gminny Program Dożywiania na lata 2014-2020 w zakresie podejmowania działań ukierunkowanych na cel strategiczny i cele szczegółowe polegające na ograniczeniu zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin ubogich oraz o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji a także osób dorosłych w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych w zakresie:**
  - 1.1 Dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin ubogich oraz o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji.
  - 1.2 Zapewnienia posiłku lub żywności albo środków pieniężnych na ich zakup dla osób zagrożonych brakiem posiłku lub żywności.
  - 1.3 Poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży oraz poziomu życia rodzin ubogich oraz o niskich dochodach.
  - 1.4 Kształtowania właściwych nawyków żywieniowych i upowszechnianie zdrowego stylu żywienia.
2. **Koordynatorem Programu jest Wójt Gminy. Zadania merytoryczne wykonał zespół pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przy współpracy ze szkołami i przedszkolami działającymi na terenie gminy oraz innymi podmiotami realizującymi program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”, w zakresie:**
  - 2.1 Zabezpieczono środki pieniężne na realizację Programu poprzez ich uwzględnienie w budżecie gminy oraz zawarcie porozumienia z Wojewodą Mazowieckim w sprawie dotacji celowej o łącznej wysokości:

	169 207,00 zł w tym:
- środki własne	73 207,00 zł.
- dotacja celowa	96 000,00 zł.
  - 2.2 Organizowano pomoc w formie zakupu posiłku dla dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej i uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, uczęszczających do placówek oświatowych z terenu gminy. Posiłek jest zapewniony przez firmę cateringową

wyłonioną w drodze przetargu a bazę żywieniową zapewniają placówki oświatowe z terenu gminy realizujące Program. Dzieci objęte opieką przedszkolną w placówkach z terenu gminy oraz dzieci i uczniowie, uczące się poza gminą spożywają posiłek w placówkach, w których objęte są opieką lub nauczaniem zgodnie z umową zawartą między kierownikiem GOPS a kierownikiem/dyrektorem danej placówki, **w tym: ogółem liczba dzieci i uczniów 158, z tego:**

- 39 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej,

-119 uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponad gimnazjalnej.

2.3 Udzielono także pomocy w formie posiłku na wniosek dyrektorów placówek oświatowo - opiekuńczych, nie wymagającej ustalenia sytuacji rodzinnej w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej w sprawie. Liczba dzieci i uczniów, którym udzielono pomocy w/w formie wynosiła 21.

2.4.Świadczone pomoc pieniężnej w zakresie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich oraz o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji a także osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych, **dla 109 rodzin 238 osób w tych rodzinach.**

3. Monitoring prowadzony był w celu oceny realizacji Gminnego Programu Dożywiania na lata 2014-2020 w roku 2018, poprzez:

3.1 Analizę ilościową sporządzaną w okresach kwartalnych w formie sprawozdania z realizacji programu „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania”.

3.2 Analizę jakościową dotyczącą sytuacji życiowych a w szczególności potrzeb żywnościowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich oraz o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji a także osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych.

4. Ewaluacja Gminnego Programu Dożywiania na lata 2014-2020 w roku 2018.

4.1 Nastąpiło ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin ubogich oraz o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji a także osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych, co przyczyniło się do poprawy ich stanu zdrowia.

4.2 Poprawiła się sytuacja życiowa osób i rodzin znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, pozbawianych posiłku lub żywności.

4.3 Kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych i upowszechnianie zdrowego stylu żywienia przyczyniło się do promocji zdrowego stylu żywienia.

Program Aktywizacji i Integracji Seniorów Gminy Jaktorów

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaktorowie w 2018r. wcielił w życie Program Aktywizacji i Integracji Seniorów Gminy Jaktorów odnoszący się do celu głównego Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017 – 2023. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska marginalizacji grup szczególnego ryzyka – osób starszych, zagrożonych wykluczeniem społecznym. W ramach Programu skupiamy się na takich działaniach jak:

- rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych,
- inicjowanie utworzenia domu dziennego pobytu,
- wspieranie rodzin opiekujących się osobami starszymi (tj. poradnictwo psychologiczne),
- udzielanie pomocy materialnej,
- organizowanie imprez kulturalno – rozrywkowych,
- inicjowanie utworzenia Klubu Samopomocowego Seniorów, itp.

W ramach Programu Aktywizacji i Integracji Seniorów Gminy Jaktorów zorganizowano wiele przedsięwzięć, mających na celu poprawę funkcjonowania Seniorów i zwiększenie świadomości w zakresie prawidłowego spędzania czasu wolnego. Jedną z nich jest przystąpienie do Akcji „Pudełko

Życia”. „Pudełko Życia” ma na celu usprawnienie niesienia pomocy w stanach zagrożenia zdrowia i życia osobom starszym, niepełnosprawnym i samotnym. Pudełko może uratować życie każdemu, kto w chwili przyjazdu karetki, nie jest w stanie podać podstawowych informacji o swojej chorobie, uczuleniach czy zażywanych lekach. Akcja polega na umieszczeniu w „Pudełku Życia”, w widocznym miejscu oznakowanym naklejką (najlepiej niech to będzie lodówka), informacji dotyczących stanu zdrowia oraz danych kontaktowych do osób, które należy powiadomić w razie potrzeby hospitalizacji oraz spraw organizacyjnych, np. co zrobić z kluczami do mieszkania itp.

Ponadto, dnia 28 czerwca 2018r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaktorowie zorganizował wycieczkę krajoznawczą do Żelazowej Woli, skansenu w Maurzycach oraz folkowej restauracji „Oberża Pod Złotym Prosiakiem”. Beneficjentami wydarzenia było 50 mieszkańców Gminy Jaktorów w wieku 60+. Celem wyjazdu była szeroko rozumiana integracja, poznawanie nowych miejsc, kultury, historii oraz obcowanie z naturą i sztuką.

Uczestnicy wycieczki mieli okazję zwiedzić dom urodzenia Fryderyka Chopina, spacerować po pięknym parku znajdującym się wokół willi oraz wysłuchać koncertu fortepianowego naszego najznakomitszego polskiego kompozytora. Następnym przystankiem był skansen w Maurzycach, po którym oprowadził zwiedzających przewodnik. Łowicki Park Etnograficzny w Maurzycach gromadzi zabytki architektury z terenu dawnego Księstwa Łowickiego. Obecnie znajduje się tu ponad 40 obiektów, datowanych w większości na II poł. XIX i I poł. XX w. Zwieńczeniem tego owocnego dnia był obiad w polskiej, folkowej, usytuowanej z dala od zgiełku restauracji „Oberża Pod Złotym Prosiakiem”.

Dnia 7 września 2018r. zorganizowano wycieczkę do Karolina na spektakl Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca „Mazowsze” im. Tadeusza Sygietyńskiego pt. Kalejdoskop barw Polski. Beneficjentami wydarzenia było 50 mieszkańców gminy Jaktorów w wieku 60+.

W programie koncertu uczestnicy wycieczki mieli okazję zobaczyć najciekawsze choreografie z repertuaru Zespołu, usłyszeć najbardziej popularne utwory jak: „Kawaliry”, „Dziura w desce”, „Świniorz”, „Cyt,Cyt”, „Furman” oraz podziwiać przepiękne stroje z 20 etnograficznych regionów Polski. W wirze kolorów pojawiły się więc tańce narodowe takie jak: polonez, krakowiak, oberek, mazur czy kujawiak.

W dniu 2 października 2018r. już po raz trzeci Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaktorowie pod patronatem Wójta Gminy zorganizował Dzień Seniora. W spotkaniu uczestniczyło 120 mieszkańców gminy Jaktorów w wieku 60+. Szacownych gości zaprosiliśmy do Domu Strażaka w Międzyborowie. Zostali powitani przez Panią Małgorzatę Młynarczyk – kierownika Ośrodka Pomocy, Wójta Pana Macieja Śliwerskiego oraz V-ce Wójta Pana Zbigniewa Guzewskiego. Na początek w programie spotkania uwzględniono wspólne słuchanie i śpiewanie pieśni patriotycznych, partyzanckich i biesiadnych. Po miłym początku nastąpiła zabawa taneczna. Energii i pogody ducha Naszym Seniorom nigdy nie brakowało, można śmiało powiedzieć, że swoim entuzjazmem mogliby obdzielić kilka pokoleń. Bawili się świetnie przy wspaniałej muzyce wykonywanej przez artystę estradowego i animatora Pana Włodka Sadowskiego i jego zespół. Podczas kilkugodzinnego spotkania goście korzystali ze słodkiego poczęstunku i napojów. Mogli spotkać się w swoim gronie, odnowić znajomości, porozmawiać o swoich radościach i smutkach, ale przede wszystkim wyjść z domu i zrelaksować się. Przy okazji tak miłego spotkania pracownicy ośrodka zaprezentowali założenia nowopowstałego programu Aktywizacji i Integracji Seniorów Gminy Jaktorów. Seniorzy mieli możliwość otrzymania Pudełka Życia, o którym wspominaliśmy już na łamach Wieści Gminnych. Mieli również okazję posłuchać o Klubie Samopomocy i utworzeniu Grupy Seniorów, o przewidywanych spotkaniach z prawnikiem i Policją w celu poprawy bezpieczeństwa w tej grupie wiekowej.

Cieszy nas, że spotkania i działania na rzecz Seniorów Gminy Jaktorów są tak pozytywnie odbierane przez to środowisko i liczymy na dalszą konstruktywną współpracę.

Dnia 23 października 2018r. w Międzyborowie oraz 25 października 2018r. w Jaktorowie zorganizował dwa spotkania z prawnikiem oraz dzielnicowym dotyczące spadków, darowizn, testamentów oraz bezpieczeństwa osób starszych, skierowane do Seniorów 60+ z Gminy Jaktorów. Inicjatywa ta była odpowiedzią na głębokie zainteresowanie mieszkańców gminy w/w tematyką. W swojej pracy OPS regularnie spotyka się z ofiarami źle skonstruowanego aktu notarialnego, albo zwyczajnie jego braku. Osoby starsze w wyniku swej dobroduszości, braku wiedzy prawniczej czy pospieszania ze strony dzieci/wnuków, zapisują całe swoje majątki rodzinie czy „przyjaciołom rodziny”, nie zważając na własne zabezpieczenie finansowe. Prawnik – Daniela Tomczak w przejrzysty sposób przedstawiła główne założenia związane z dobrze sporządzonym aktem darowizny i testamentu oraz ustawowe zasady dziedziczenia. Uczestnicy spotkania mieli również okazję zadawać pytania, które do tej pory ich nurtowały. Następnie dzielnicowi z Komisariatu Policji w Jaktorowie – Przemysław Sawicki oraz Sławomir Klucznik, odtworzyli film dotyczący metody oszustwa na tzw „wnuczka”, mówili o regułach ograniczonego zaufania i przestrzegali przed naciągaczami. Pracownicy socjalni – Iwonna Wieczorkiewicz oraz Małgorzata Tuzińska, jako przedstawicielki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, przekazały informacje na temat możliwości uzyskania darmowej pomocy prawnej na terenie powiatu grodziskiego.

Uczestnicy spotkań bardzo żywo zareagowali na poruszoną tematykę, podając przykłady oszukanych przyjaciół czy członków rodziny, co tylko potwierdza, że należy edukować społeczeństwo w tej dziedzinie.

Karta Dużej Rodziny

Uchwała Nr XLV/245/2013 Rady Gminy w Jaktorowie z dnia 24 czerwca 2013 roku w sprawie podjęcia działań zmierzających do polepszenia warunków życiowych rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie Gminy Jaktorów.

W Gminie Jaktorów z Kart Dużej Rodziny korzysta 230 rodzin w tym: z Karty Dużej Rodziny 3+ z trojgiem dzieci - 181 rodzin, a z Kart Dużej Rodziny 4+ z co najmniej czwórką dzieci 49 rodzin. Karty Dużej Rodziny są elementem polityki społecznej realizowanej w Gminie Jaktorów, które dają możliwości wsparcia Rodzin Wielodzietnych, promocji modelu Rodziny Wielodzietnej oraz kształtowania pozytywnego jej wizerunku m.in.:

- umożliwieniu Rodzinom Wielodzietnym dostępu do oferty kina w Ośrodku Kultury Gminy Grodzisk Mazowiecki oraz Centrum Kultury w Żyrardowie poprzez zastosowanie 50% zniżki od obowiązujących cen biletów wstępu,
- umożliwieniu Rodzinom Wielodzietnym korzystania z pływalni „WODNIK 2000” w Grodzisku Mazowieckim oraz z pływalni, sauny i lodowiska prowadzonego przez „AQUA Żyrardów” Sp. z o.o. poprzez zastosowanie 50% zniżki od obowiązujących cen biletów wstępu,
- polepszeniu warunków materialnych Rodzin Wielodzietnych poprzez:
  - a) stosowanie 30% zniżki w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w Gminie Jaktorów, zbieranymi w sposób selektywny dla rodzin mających na utrzymaniu troje dzieci
  - b) stosowanie 50% zniżki w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w Gminie Jaktorów, zbieranymi w sposób selektywny dla rodzin mających na utrzymaniu czworo i więcej dzieci.

Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Program współpracy Gminy Jaktorów z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018 został przyjęty uchwałą Rady Gminy Jaktorów Nr XLVI/345/2017 Rady Gminy Jaktorów z dnia 20 listopada 2017 r.

Celem nadrzędnym programu jest zapewnienie efektywnego wykonania zadań publicznych gminy wynikających z przepisów prawa, poprzez włączenie organizacji w ich realizację oraz budowanie i wzmacnianie partnerstwa pomiędzy gminą a organizacjami pozarządowymi.

W 2018 roku Gmina Jaktorów realizowała zadania publiczne w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Gmina, na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zlecała realizację zadań z zastosowaniem trybu konkursowego.

Współpraca pomiędzy Gminą Jaktorów a organizacjami pozarządowymi odbywała się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

- Współpraca finansowa polegała na udzieleniu organizacjom pozarządowym dotacji na realizację zadań własnych w formie zlecenia organizacjom realizacji zadań publicznych w trybie otwartego konkursu ofert na zasadach określonych w w/w ustawie.
- Współpraca pozafinansowa polegała na zapewnieniu organizacjom pozarządowym wsparcia poprzez udostępnienie gminnych obiektów i pomieszczeń na prowadzenie działalności np. nieodpłatne korzystanie z boisk, pomieszczeń szatniowych itp.

W dniu 12 grudnia 2017 r. ogłoszono otwarty konkurs ofert na powierzenie realizacji zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu w 2018 r.

Po rozstrzygnięciu zawarto umowy z trzema organizacjami pozarządowymi na powierzenie realizacji niżej wymienionych zadań wraz z udzieleniem dotacji:

1. Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży w wieku szkolnym oraz dorosłych mieszkańców z terenu gminy, w szczególności na terenie sołectwa Międzyborów i sołectw ościennych w dyscyplinie sportowej piłka siatkowa, piłka nożna, szachy – umowa z Ludowym Klubem Sportowym „Wrzos” Międzyborów – dotacja w kwocie 250.000 zł;
2. Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży w wieku szkolnym oraz dorosłych mieszkańców z terenu gminy, w szczególności na terenie sołectw Jaktorów A i B oraz sołectw ościennych w dyscyplinie sportowej piłka nożna – umowa z Ludowym Klubem Sportowym „TUR” Jaktorów – dotacja w kwocie 170.000 zł;
3. Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży w wieku szkolnym oraz dorosłych mieszkańców z terenu gminy w dyscyplinie sportowej karate – umowa z Jaktorowskim Klubem Karate Fudokan ZANSHIN – dotacja w kwocie 110.000 zł;

Łączna wysokość środków przekazana i wykorzystana w 2018 r. na wsparcie zadań publicznych wynosi 530.000 zł.

Stowarzyszenie, które otrzymały dotację w ramach realizacji zadań publicznych organizowały dla dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy zajęcia sportowe, treningi i szkolenia sportowe, rozgrywki, zawody sportowe w różnych dyscyplinach sportowych zgodnie ze złożoną ofertą i umową.

VI. WSPÓŁPRACA Z INNYMI SPOŁECZNOŚCIAMI SAMORZĄDOWYMI

Współpraca Międzygminna

Gmina Jaktorów należy do następujących stowarzyszeń i związków międzygminnych:

- Związek Gmin Wiejskich RP
- Związek międzygminny „Mazowsze Zachodnie”
- Lokalna Grupa Działania „Ziemia Chełmońskiego”
- Warszawski Obszar Funkcjonalny

Związek Gmin Wiejskich RP

Celem Związku jest wspieranie idei samorządu terytorialnego, obrona wspólnych interesów gmin wiejskich także wobec organów władzy publicznej. Dążenie do społeczno-gospodarczego rozwoju gmin-członków, w tym również wspieranie działalności naukowej, oświatowej, kulturalnej, a także kultury fizycznej i sportu.

Związek międzygminny "Mazowsze Zachodnie"

Członkami Związku jest siedem gmin.

Gminy: Mszczonów, Wiskitki, Puszcza Mariańska, Jaktorów, Baranów, Żabia Wola, Teresin.

Związek został powołany do prowadzenia:

- a) pracowni urbanistyczno-projektowej,
- b) punktu zbiorczego padliny i odpadów poubojowych,
- c) działalności związanej z ochroną środowiska,
- d) działalności związanej z realizacją urządzeń infrastruktury technicznej,
- e) działalności w zakresie przeciwdziałaniu bezrobociu,
- f) schroniska dla bezdomnych zwierząt.

Lokalna Grupa Działania „Ziemia Chełmońskiego”

Stowarzyszenie działa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich gmin, Baranów, Grodzisk Mazowiecki, Mszczonów, Radziejowice, Teresin, Żabia Wola, Jaktorów, Sochaczew, Rybno, Nowa Sucha.

Celem działalności jest ochrona oraz promocja środowiska naturalnego, zasobów historyczno-kulturowych, rozwój turystyki oraz popularyzację i rozwój produkcji wyrobów regionalnych, a także wspieranie przedsiębiorczości i mikroprzedsiębiorstw.

Warszawski Obszar Funkcjonalny

Porozumienie 38 gmin wraz z Warszawą o współpracy w zakresie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej UE 2014 – 2020

Wzmocnienie współpracy pomiędzy jest wchodzącymi w skład Obszaru Metropolitalnego Warszawy. Każda gmina wchodząca w skład Obszaru Metropolitalnego Warszawy będzie włączona w proces formułowania Strategii i Programów. Istniejące związki, stowarzyszenia i porozumienia jst, w ramach Obszaru Metropolitalnego Warszawy, będą szczególnie uwzględnione w procesie badawczym i uspołeczniania wyników projektu.

Ideą Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych jest współpraca samorządów na rzecz maksymalnego wykorzystania wspólnych atutów i rozwiązywania problemów, które dotyczą obszaru funkcjonalnego miasta. Dlatego też dofinansowane projekty nie mogą być oderwanymi od siebie, punktowymi inwestycjami, muszą być wzajemnie powiązane.

Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 21 listopada 2016 r. nastąpił podział województwa mazowieckiego na 2 jednostki statystyczne poziomu NUTS2. Wydzielono NUTS „warszawski stołeczny” w skład którego weszło 70 gmin: m.st. Warszawa wraz z 9 okołowarszawskimi powiatami (grodziskim, legionowskim, mińskim, nowodworskim, piaseczyńskim, pruszkowskim, warszawskim zachodnim oraz legionowskim). Podział ten będzie podstawą wdrażania funduszy europejskich w perspektywie finansowej 2020+

VII. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY

Rada Gminna w Jaktorowie w roku 2018 podjęła **125** uchwał, z czego:

- 1) 45 objętych było nadzorem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie;
- 2) 53 podlegało publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Stwierdzenia nieważności uchwał przez organy nadzoru lub sądy administracyjne:

- 1) Organ nadzoru tj. Wojewoda Mazowiecki w wyniku postępowania nadzorczego stwierdził nieważność jednej uchwały tj. UCHWAŁA Nr LX/459/2018 Rady Gminy Jaktorów z dnia 15 listopada 2018 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie Statutu Gminy Jaktorów. Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody zostało zaskarżone przez Radę Gminy Jaktorów do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Sprawa aktualnie jest w trakcie rozpatrywania.

VIII. REALIZACJA INWESTYCJI I REMONTÓW

Szczegółowy wykaz inwestycji i remontów w 2018 roku:

Inwestycje, remonty oraz bieżące utrzymanie dróg

1. Rozbudowa i przebudowa ul. Wojska Polskiego wraz z budową ronda w m. Międzyborów na terenie Gminy Jaktorów. – wartość robót budowlanych 6.390.000,00 zł.

Zakres robót obejmował: Rozbudowę i przebudowę ulicy Wojska Polskiego o dł. 468 mb wraz z budową skrzyżowania – ronda z ulicami Jagiellońska, Piastowska, Dąbrowskiego, Świerczewskiego, Waryńskiego, Sikorskiego, Armii Ludowej w m. Międzyborów na terenie Gminy Jaktorów wraz z budową chodników, wjazdów na posesje, odwodnienie, przebudowę istniejącej sieci energetycznej, telekomunikacyjnej, gazowej, wodociągowej i kanalizacyjnej zgodnie z opracowaną dokumentacją techniczną wraz z obsługą geodezyjną tj. wytyczenie geodezyjne, a po wykonaniu robót inwentaryzację powykonawczą. Projekt otrzymał dofinansowanie w kwocie 2 893 000,00 złotych w ramach Funduszu Dróg Samorządowych.

2. Remonty dróg na terenie Gminy Jaktorów – wartość robót budowlanych 1.123.871,75 zł.

Zakres zamówienia obejmował:

- 1) wykonanie wyrównania dróg z uzupełnieniem podbudowy destruktem bitumicznym w ilości 3.361 ton,
- 2) wykonanie wyrównania dróg z uzupełnieniem gruzem betonowym w ilości 3.540 ton,
- 3) wykonanie wyrównania z uzupełnieniem podbudowy kruszywem łamanym w ilości 742 tony,
- 4) wykonanie koryta w ilości 2.682 m³.

W ramach tego zamówienia dokonano remontu takich dróg jak:

1) wbudowanie destruktu asfaltowego: w miejscowości Kolonia Jaktorów: ul. Bora Komorowskiego, ul. Gen. Sikorskiego, ul. Kościuszki od Gen. Skokowskiego, ul. Kościuszki odc. do torów PKP CMK, ul. Gen. Kutrzeby, w miejscowości Jaktorów: ul. Traugutta, w miejscowości Henryszew: ul. Wspólna, ul. Jarzębinowa, ul. Roweckiego, w miejscowości Stare Budy: ul. Porzeczkowa, ul. Dobra, w miejscowości Budy Zosine: droga gminna Żołnierzy Grupy Kampinos za Cmentarzem Wojennym w lewo do granicy Gminy Baranów, w miejscowości Chylice: droga gminna od ul. Potockiego, w miejscowości Budy Grzybek: ul. Sosnowa,

2) dostawa i wbudowanie gruzu betonowego kruszonego w nawierzchnie dróg : w miejscowości: Budy Grzybek: ul. Lipowa, w miejscowości Budy Michałowskie: droga od Radziejowskiej do Wierzbowego Rancza, zjazd z ul. Radziejowskiej w drodze gminnej bez nazwy przy szkole, Aleja Lipowa, w miejscowości Budy Stare: ul. Brzozowa, w miejscowości Kolonia Jaktorów: ul. Bora Komorowskiego, w miejscowości Chylice: Droga gminna od ul. Potockiego, w miejscowości Budy Zosine: droga gminna bez nazwy od Żołnierzy Grupy Kampinos przy tartaku, droga gminna bez nazwy granicząca z Gminą Baranów, ul. Batalionu Zośka, droga gminna bez nazwy, w miejscowości Bieganów: droga gminna bez nazwy, ul. Oliwkowa, droga gminna bez nazwy pod wiaduktem CMK, w miejscowości Henryszew: ul. Okulickiego, ul. Jasna, Fredry, i ks. Ściegiennego,

3) dostawa i wbudowanie kruszywa łamanego o frakcji 0-31 mm: w miejscowości Chylice: ul. Jagiełły, ul. Potockiego, ul. Parkowa, w miejscowości Stare Budy droga gminna bez nazwy od Kaskiej do Żytnej (k. Monaru), ul. Sygietyńskiego, w

miejsowości Budy Grzybek ul. PZL od ul. Wyspiańskiego, w miejscowości Sade Budy: ul. Husarii, w miejscowości Budy Michałowskie: utwardzenie powierzchni na przepuszczenie drogowym od ul. Leszczynowej, w miejscowości Bieganów: Stacja Uzdatniania Wody oraz droga gminna bez nazwy za wiaduktem CMK, w miejscowości Henryszew: ul. Okulickiego, ul. ks. Ściegiennego.

3. Remonty dróg na terenie Gminy Jaktorów. – wartość robót budowlanych 618.313,62 zł

Zakres zamówienia obejmował:

- 1) wykonanie wyrównania dróg z uzupełnieniem podbudowy destruktem bitumicznym w ilości 1.594 tony,
- 2) wykonanie wyrównania dróg z uzupełnieniem gruzem betonowym w ilości 1.679 ton,
- 3) wykonanie wyrównania z uzupełnieniem podbudowy kruszywem łamanym w ilości 321 ton,
- 4) wykonanie koryta w ilości 1.011 m³.

W ramach tego zamówienia dokonano remontu takich dróg jak:

- 1) wbudowanie destruktu asfaltowego: w miejscowości:** Budy Zosine: droga bez nazwy od ul. Gen. Skokowskiego, w miejscowości: Chylce: ul. Parkowa, w miejscowości: Stare Budy: droga gminna bez nazwy od ul. Kaskiej do ul. Żytniej (k. Monaru),
- 2) dostawa i wbudowanie gruzu betonowego kruszonego w nawierzchnie dróg :** w miejscowości: Budy Michałowskie: ul. Leszczynowa, ul. Zacisze, ul. Gajowa, ul. Azaliowa, ul. Gen. Kutrzeby, w miejscowości: Budy Grzybek: ul. Lipowa, ul. Orzechowa, w miejscowości Stare Budy: skrzyżowanie ul. Wrzosowej z ul. Bobrów, droga gminna bez nazwy za Monarem, w miejscowości Bieganów: droga gminna bez nazwy za cmentarzem i wiaduktem CMK, w miejscowości Henryszew: droga gminna bez nazwy od ul. Jaworowej do przepompowni ścieków,
- 3) dostawa i wbudowanie kruszywa łamanego o frakcji 0-31 mm:** w miejscowości Budy Michałowskie: ul. Frezji, ul. Leszczynowa, w miejscowości Stare Budy: ul. Sygietyńskiego

4. Przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Jaktorów polegająca na ułożeniu nakładek asfaltowych. – wartość robót budowlanych 3.060.250,01 zł, w tym:

- 1) ul. Akacyjowa, Sade Budy
- 2) ul. Jagiellońska, Międzyborów
- 3) ul. Jagiełły, Sade Budy
- 4) ul. Kleeberga, Kolonia Jaktorów
- 5) ul. Wołodyjowskiego, Jaktorów, II etap
- 6) ul. Sobieskiego, Sade Budy
- 7) ul. Brzozowa, Sade Budy
- 8) ul. Dąbrowskiego, Międzyborów
- 9) ul. Hubala, Sade Budy
- 10) ul. Królewska, Międzyborów
- 11) ul. Krótka, Sade Budy
- 12) ul. Nowiny, Budy Grzybek
- 13) ul. Potockiego, Budy Grzybek
- 14) ul. Okrężna, Międzyborów
- 15) ul. Sikorskiego, Międzyborów
- 16) ul. Świderskiego, Budy Grzybek
- 17) ul. Zaginionej Kasetki, Budy Zosine

- 18) ul. Wiedeńska, Sade Budy
- 19) ul. Waryńskiego, Międzyborów
- 20) ul. Wieniawskiego, Stare Budy
- 21) ul. Zacisze, Sade Budy

W ramach tego zamówienia zostało wykonane łącznie 6.704,64 mb dróg. Przedmiot zamówienia obejmował: wyrównanie istniejącego profilu poprzecznego i podłużnego nawierzchni bitumicznej wraz z ułożeniem nowej warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego zgodnie z normą AC 11S 50/70 o grub. 4cm kategoria ruchu KR-2. Zakres robót dotyczył pełnej szerokości części jezdnej. W celu poprawy przejezdności w/w ulic, zastosowano technologię przebudowy wg. wskazań i oczekiwań Inwestora tj. Gminy Jaktorów, która wzmocni wytrzymałość konstrukcji.

5. Remonty dróg na terenie Gminy Jaktorów. – wartość robót budowlanych 1.433.394,10 zł

Zakres zamówienia obejmował :

- 1) wykonanie wyrównania dróg z uzupełnieniem podbudowy destruktem bitumicznym w ilości 3.628 ton,
- 2) wykonanie wyrównania dróg z uzupełnieniem gruzem betonowym w ilości 3.628 ton,
- 3) wykonanie wyrównania z uzupełnieniem podbudowy kruszywem łamanym w ilości 750 ton,
wykonanie koryta w ilości 3000 m³.

W ramach tego zamówienia dokonano remontu takich dróg jak:

- 1) **wbudowanie destruktu asfaltowego:** w miejscowości Sade Budy: droga gminna bez nazwy od ul. Leśnej, ul. Husarii, w miejscowości Bieganów: droga gminna bez nazwy do Stacji Uzdatniania Wody, ul. Calineczki, ul. Oliwkowa, ul. Poziomkowa, droga gminna bez nazwy do posesji nr 57, w miejscowości Chylice: droga gminna bez nazwy od ul. Potockiego 35 C, w miejscowości Budy Grzybek: ul. Podkowińskiego od ul. Potockiego, w miejscowości Budy Zosine: ul. Batalionu Zośka.

Inwestycje oraz remonty w zakresie oświetlenia

1. Realizacja strategii niskoemisyjnej Gminy Jaktorów – budowa nowych energooszczędnych linii oświetlenia dróg w Gminie Jaktorów – wartość robót budowlanych 1.353.000,00 zł, w tym:

- 1) ul. Sikorskiego i ul. Dąbrowskiego w m. Międzyborów
- 2) ul. Szarych Szeregów w m. Henryszew
- 3) ul. Topolowa w m. Grądy
- 4) ul. 11 Listopada w m. Międzyborów, Henryszew
- 5) ul. Armii Krajowej w m. Budy Zosine
- 6) ul. Dzwonkowa w m. Budy Michałowskie, Stare Budy
- 7) ul. Kaska w m. Budy Zosine
- 8) ul. Malinowa w m. Bieganów
- 9) ul. Akacyjowa w m. Chylice Kolonia i ul. Parkowa w m. Chylice
- 10) ul. Pomorska w m. Jaktorów, Chyliczki
- 11) ul. Pruszkowska w m. Sade Budy
- 12) ul. Raclawicka i Turystyczna w m. Stare Budy
- 13) droga do SUW, ul. Chmielna w m. Bieganów
- 14) ul. Zielona w m. Stare Budy
- 15) ul. Kazimierza Wielkiego w m. Chylice

16) ul. Wieniawskiego w m. Stare Budy

Przedmiot zamówienia w zakresie realizacji strategii niskoemisyjnej Gminy Jaktorów obejmował budowę nowych energooszczędnych linii oświetlenia dróg gminnych w Gminie Jaktorów. Zakres robót dla poszczególnych ulic obejmował budowę kablowych linii oświetlenia ulicznego wraz ze słupami, montażem wysięgników i opraw oświetleniowych LED o mocy od 35 W do 53 W wraz z montażem skrzynek SON lub dobudowę toru linii oświetlenia ulicznego na istniejących słupach.

2. Realizacja strategii niskoemisyjnej Gminy Jaktorów – budowa nowych energooszczędnych linii oświetlenia dróg w Gminie Jaktorów – wartość robót budowlanych 624.970,52 zł, w tym:

- 1) ul. Polna w m. Sade Budy
- 2) ul. Jagodowa, ul. Sosnowa, ul. Brzozowa, ul. Wiedeńska w m. Sade Budy – Międzyborów
- 3) ul. Okrężna w m. Bieganów, ul. Heweliusza w m. Międzyborów
- 4) ul. Potockiego dz. Nr 265/9 w m. Budy-Grzybek
- 5) ul. Picassa, Nowiny, ul. Świderskiego w m. Budy Grzybek
- 6) ul. Kaska, ul. Wąska, ul. Skośna w m. Stare Budy
- 7) ul. Staszica w m. Międzyborów
- 8) ul. Kołaczek, ul. Wyczółkowskiego w m. Budy Grzybek

Zakres robót dla poszczególnych ulic obejmował budowę kablowych linii oświetlenia ulicznego wraz ze słupami, montażem wysięgników i opraw oświetleniowych LED o mocy od 35 W do 73 W wraz z montażem skrzynek SON lub dobudowę toru linii oświetlenia ulicznego na istniejących słupach.

3. Modernizacja istniejących linii oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Jaktorów. - wartość robót budowlanych : 149.500,00 zł, w tym:

- 1) ul. Jagiełły od ul. Parkowej do nr 97 w m. Chylice oraz Chyliczki
- 2) ul. Jagiełły od tunelu do ul. Parkowej w m. Chylice
- 3) ul. Parkowa w m. Chylice oraz Chylice - Kolonia
- 4) ul. Miodowa w m. Chylice Kolonia
- 5) ul. Cygańska w m. Chylice Kolonia
- 6) ul. Orzeszkowej w m. Chylice Kolonia
- 7) ul. Poznańska w m. Chylice Kolonia
- 8) ul. Akacyjowa w m. Chylice Kolonia
- 9) ul. 3-go Maja w m. Chylice Kolonia
- 10) ul. Wybickiego w m. Chylice Kolonia
- 11) ul. Mickiewicza w m. Chylice Kolonia
- 12) ul. Górnośląska w m. Chylice Kolonia
- 13) ul. Andresena w m. Chylice Kolonia
- 14) ul. Leśmiana w m. Chylice Kolonia
- 15) ul. Konopnickiej w m. Chylice Kolonia
- 16) ul. Pomorska w m. Jaktorów
- 17) ul. Ułanów w m. Jaktorów
- 18) ul. Błotna w m. Jaktorów
- 19) ul. Kolejowa w m. Jaktorów

Przedmiot zamówienia obejmował dostawę opraw oświetleniowych ledowych i sodowych oraz ich montaż w miejsce obecnie zainstalowanych opraw oświetleniowych rtęciowych oświetlenia ulicznego wraz z wymianą instalacji zasilającej, utylizację opraw oświetleniowych zdemontowanych wraz z przekazaniem Zamawiającemu dokumentu potwierdzającego dokonanie utylizacji zdemontowanych opraw oświetleniowych rtęciowych.

4. **Modernizacja istniejących linii oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Jaktorów** - wartość robót budowlanych : 149.500,00 zł, w tym:
- 1) ul. Warszawska w m. Sade Budy
  - 2) ul. Andersa w m. Sade Budy
  - 3) ul. Broniewskiego w m. Sade Budy
  - 4) ul. Pułaskiego w m. Sade Budy
  - 5) ul. Waryńskiego w m. Sade Budy
  - 6) ul. Chełmońskiego w m. Sade Budy, Międzyborów
  - 7) ul. Długa w m. Sade Budy
  - 8) ul. Łąkowa w m. Sade Budy
  - 9) ul. Wiśniowa w m. Sade Budy
  - 10) ul. Jagiełły w m. Sade Budy
  - 11) ul. Sobieskiego w m. Sade Budy
  - 12) ul. Polna w m. Sade Budy
  - 13) ul. Ogrodowa w m. Sade Budy
  - 14) ul. Maklakiewicza w m. Międzyborów
  - 15) ul. Sygietyńskiego w m. Międzyborów
  - 16) ul. Ogińskiego w m. Międzyborów
  - 17) ul. Okrężna I w m. Bieganów
  - 18) ul. Mickiewicza w m. Międzyborów
  - 19) ul. Paderewskiego w m. Międzyborów
  - 20) ul. Słowackiego w m. Międzyborów
  - 21) ul. Skłodowskiej w m. Międzyborów
  - 22) ul. Niepodległości w m. Międzyborów
  - 23) ul. Lipcowa w m. Międzyborów
  - 24) ul. Żwirki i Wigury w m. Międzyborów
  - 25) ul. Okrężna II w m. Bieganów
  - 26) ul. Piastowska w m. Międzyborów
  - 27) ul. Ks. Baranowskiego w m. Jaktorów
  - 28) ul. Potockiego w m. Budy Grzybek
  - 29) ul. Fabryczna w m. Jaktorów
  - 30) ul. Chmielowskiego w m. Jaktorów
  - 31) ul. Chełmońskiego w m. Jaktorów
  - 32) ul. Wojska Polskiego w m. Chylice
  - 33) ul. Gdyńska w m. Chylice-Kolonia
  - 34) ul. Gierymskiego w m. Chylice
  - 35) ul. Ogrodowa w m. Chylice
  - 36) ul. Zamkowa w m. Chylice-Kolonia
  - 37) ul. Alpejska w m. Chylice
  - 38) ul. Wyspiańskiego w m. Chylice

Przedmiot zamówienia obejmuje dostawę opraw oświetleniowych ledowych i sodowych oraz ich montaż w miejsce obecnie zainstalowanych opraw oświetleniowych rtęciowych

oświetlenia ulicznego wraz z wymianą instalacji zasilającej, utylizację opraw oświetleniowych zdemontowanych wraz z przekazaniem Zamawiającemu dokumentu potwierdzającego dokonanie utylizacji zdemontowanych opraw oświetleniowych rtęciowych

Inwestycje oraz remonty w zakresie sieci wodociągowej

1. **Budowa sieci wodociągowej w Gminie Jaktorów.** – wartość robót budowlanych 734.222,00 zł – termin zakończenia inwestycji 20.06.2019 r., w tym:
  - 1) Budowa sieci wodociągowej Jaktorów Kolonia Boczna od ul. Wysockiego dz. 366/5,267/8 – dł. sieci 138,8 mb
  - 2) Budowa sieci wodociągowej Jaktorów Kolonia Boczna od ul. Wysockiego – dł. sieci 347,4 mb
  - 3) Budowa sieci wodociągowej we wsi Budy Grzybek ul. Wyczółkowskiego, ul. Heleny – dł. sieci 204 mb
  - 4) Budowa sieci wodociągowej we wsi Chylice ul. Mieszka – dł. sieci 326,00 mb
  - 5) Budowa sieci wodociągowej we wsi Budy Michałowskie ul. Dzwonkowa - dł. sieci 244,8 mb
  - 6) Budowa sieci wodociągowej we wsi Chylice ul. Stanisławskiego – dł. sieci 242,00 mb
  - 7) Budowa sieci wodociągowej we wsi Chylice ul. Włoska – dł. sieci 850 mb
  - 8) Budowa sieci wodociągowej we wsi Budy Grzybek ul. Boczna od ul. Potockiego – dł. sieci . 156,5 mb
  - 9) Budowa sieci wodociągowej we wsi Kolonia Jaktorów ul. Skokowskiego, Kutrzeby, Armii Krajowej – dł. sieci 1433 mb
  - 10) Spinka sieci wodociągowej Gminy Jaktorów z siecią wodociągową Gminy Grodzisk Mazowiecki ul. Słoneczna, ul. Saturna wraz z budową komory wodomierzowej – dł. sieci 360 mb

2. **Budowa sieci wodociągowej we wsi Jaktorów, Jaktorów Kolonia oraz Bieganów** - wartość robót budowlanych 145.900,00 zł. Przedmiot zamówienia obejmował dwa zadania:
  - 1) Zadanie nr 1: Budowa sieci wodociągowej w Gminie - wykonanie spinki sieci wodociągowej z siecią miasta Żyrardów w ul. Malinowej w Bieganowie dł. sieci 60 mb.
  - 2) Zadanie nr 2: Budowa sieci wodociągowej w Jaktorowie Kolonia w ul. Potockiego, Paderewskiego, Nowowiejskiego i Ks. Baranowskiego – dł. sieci 908 mb.

Termin zakończenia inwestycji to **20.06.2019r.**

Realizacja inwestycji, remontów oraz innych prac i usług w zakresie budynków i budowli.

1. **Budowa parkingów i ciągów komunikacyjnych przy stacji kolejowej PKP w Jaktorowie na terenie Gminy Jaktorów.** – wartość robót budowlanych 8.890.000,00 zł . Przedmiot zamówienia obejmował: budowę 199 szt. miejsc parkingowych, w tym 12 miejsc przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych, budowę 146 miejsc parkingowych dla rowerów pod wiatami i miejsca niezadaszone oraz budowę dróg manewrowych, ciągów pieszych, odwodnienia, oświetlenia i monitoringu. Przedmiot zamówienia obejmował również budowę systemu monitoringu dla parkingu przy stacji kolejowej w Jaktorowie, o którym mowa w przedmiocie zamówienia oraz budowę systemu monitoringu dla już istniejącego parkingu przy stacji kolejowej

w Międzyborowie wraz z Centrum Monitorowania zlokalizowanym w budynku Straży Gminnej w Jaktorowie. Zakres zamówienia obejmował: zamontowanie 96 kamer w tym 18 wandaloodpornych wraz z okablowaniem i kompletnym wyposażeniem centrum monitoringu. Zadanie dofinansowane w ramach Projektu pn.: „Budowa parkingów i ciągów komunikacyjnych przy stacji kolejowej PKP w Jaktorowie na terenie Gminy Jaktorów” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi Priorytetowej IV „PRZEJŚCIE NA GOSPODARKE NISKOEMISYJNA” Działania 4.3 „REDUKCJA EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA” Poddziałania 4.3.2 „MOBILNOŚĆ MIEJSKA W RAMACH ZIT” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

W ramach projektu przeprowadzono również konkurs na wykonanie zieleni wokół parkingu. Wartość zamówienia stanowiła kwotę 29.800,00 zł brutto. W ramach zadania wykonano dokumentację projektowo – kosztorysową oraz liczne nasadzenia różnych krzewów, roślin i kwiatów na terenie parkingu.

2. Rozbudowa i przebudowa placów zabaw znajdujących się na terenie Zespołu Szkół Publicznych w Międzyborowie.- wartość robót budowlanych 509.736, 60 zł

Przedmiot zamówienia obejmował budowę i przebudowę placów zabaw dla dzieci wraz z wyposażeniem, z wykonaniem bezpiecznej nawierzchni poliuretanowej, wykonanej bezpośrednio na terenie budowanego placu zabaw - nie prefabrykowanej oraz innych urządzeń małej architektury.

3. **Budowa miejsc postojowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Księdza Baranowskiego we wsi Jaktorów - Kolonia w ramach realizacji zadania pn. „Wzrost potencjału turystycznego Gminy Jaktorów.- wartość robót budowlanych 837.260,00zł.** Przedmiot zamówienia obejmował: budowę 60 szt. miejsc parkingowych, w tym 4 miejsca przeznaczone dla osób niepełnosprawnych wraz z odwodnieniem, montaż 2 wiat trzy segmentowych na 36 szt. rowerów, ustawienie ławek parkowych w ilości 18 szt. ,montaż 1 szt. toalety wolnostojącej, oznakowanie, wykonanie 12 znaków drogowych na słupkach stalowych oraz 2 szt. tabliczek pod znakami.

4. **Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa Szkoły podstawowej w Jaktorowie.- wartość robót budowlanych 8.553.441,18 zł.** Przedmiot zamówienia obejmował: przebudowę, rozbudowę, nadbudowę oraz remont generalny budynku głównego Szkoły wraz wewnętrzną klatką schodową łączącą budynek główny szkoły z przedszkolem, dobudowę holu szatniowego do południowego skrzydła szkoły. Zadanie obejmowało wykonanie następujących prac budowlanych: zabezpieczenie oraz ogrodzenie placu budowy; roboty ziemne; roboty budowlane demontażowe, montażowe i rozbiórkowe roboty instalacyjne, wymianę instalacji elektrycznej i sanitarnej; rozbudowę i modernizację kotłowni; wykonanie fundamentów, ścian i stropów, wykonanie konstrukcji dachowej oraz pokrycia dachowego, wykonanie otworów okiennych, drzwiowych i przejść, wykonanie ścian działowych, demontaż i montaż stolarki okiennej i drzwiowej, demontaż, modernizacja i montaż 2 wind o konstrukcji samonośnej, obudowę dwóch klatek schodowych w klasie EI 30, wykonanie podłóg, posadzek, glazury, tynków i malowanie, montaż systemu oddymiania klatek schodowych, wykonanie prac ogólnobudowlanych i remontowych w niezbędnym zakresie, roboty wykończeniowe remont schodów zewnętrznych z wykonaniem nowego zadaszenia wg odrębnego opracowania, roboty terenowe związane z przebudową i wykonaniem nowych chodników. Termin zakończenia inwestycji to : 22.07.2019 r.

5. **Przebudowa placu zabaw znajdującego się na terenie Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Jaktorowie.** – wartość robót budowlanych 580.000,00 zł. Przedmiot zamówienia obejmował budowę i przebudowę placów zabaw dla dzieci wraz z wyposażeniem z wykonaniem bezpiecznej nawierzchni poliuretanowej, wykonanej bezpośrednio na terenie budowanego placu zabaw - nie prefabrykowanej oraz innych urządzeń małej architektury.

6. **Budowa mostu oraz kładki pieszo – rowerowej na rzece Pisia Tuczna w Gminie Jaktorów. Przedmiot zamówienia obejmował dwa zadania: Zadanie nr 1: Budowa mostu na rzece Pisia Tuczna w ciągu drogi gminnej ul. Stryjeńskiej w Budach Grzybek. Przedmiot zamówienia obejmował budowę mostu na rzece Pisia Tuczna o dł. 12,10 mb, szer. całkowitej 6,40 mb, szer. jezdni na obiekcie 2 x 2,5 mb, chodnika o szer. 2 x 0,5 mb, ustroju nośnego z dźwigarów stalowych zespolonych z płytą żelbetową. Zadanie nr 2 : Budowa kładki pieszo – rowerowej na rzece Pisia Tuczna w ciągu ulic Ostatniego Tura oraz ul. Jazdy Polskiej w Jaktorowie. Przedmiot zamówienia obejmował budowę kładki jednoprzęsłowej o przyczółkach ze stalowych ścianek szczelnych zwieńczonych oczepem żelbetowym, budowę ustroju nośnego kładki wykonanego z płyty żelbetowej zespolonej z rusztem stalowym o dł. 15 mb, dł. całkowita obiektu wraz ze skrzydełkami 18,94 mb i szer. 3 mb, – całkowita wartość robót budowlanych 1.358.858,55 zł**

Dostawy:

- 1. Dostawa kompletów wodomierzowych (wodomierz + nakładka radiowa) do zamontowania u odbiorców wody z wodociągu gminnego na terenie Gminy Jaktorów. – 177.366,00 zł.** Przedmiot zamówienia obejmował: dostawę 1400 kompletów wodomierzowych (wodomierz + nakładka radiowa) do zamontowania u odbiorców wody z wodociągu gminnego na terenie Gminy Jaktorów.
- 2. Zakup i dostawa nowego ciągnika wraz z osprzętem: kosiarką wysięgnikową z głowicą koszącą. - 314.880,00zł**
- 3. Zakup i dostawa nowych pojemników na odpady komunalne w celu wyposażenia nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie Gminy Jaktorów.- 199.055,82 zł.** Na podstawie art. 144 ust. 1 pkt 6) ustawy Prawo zamówień publicznych zwiększono zamówienie o 10 % wartości zamówienia określonego pierwotnie w umowie. Łączna wartość 218.941,23 zł, w tym zakupiono:
  - 1) 1.503 sztuk pojemników 120 litrowych,
  - 2) 925 sztuk pojemników 240 litrowych,
  - 3) 8 sztuk pojemników 1.100 litrowych.

Usługi :

- 1. Modernizacja samochodu pożarniczego GBA 20/16 STAR 266 w OSP w Międzyborowie. - 470.352,00 zł.** Przedmiotem zamówienia był kompleksowy remont i modernizacja wraz z karosażem średniego samochodu pożarniczego GBA 20/16 marki STAR 266 z napędem 6X6, dla potrzeb wynikających z działalności ratowniczo gaśniczej Ochotniczej Straży Pożarnej w Międzyborowie Gmina Jaktorów.

IX. ROZWÓJ GOSPODARCZY

Struktura przedsiębiorstw i ewidencja działalności gospodarczej

Ewidencja działalności gospodarczej jest ewidencją osób fizycznych, prowadzących działalność gospodarczą. Ewidencja jest rejestrem jawnym, co oznacza, że każdy zainteresowany może zapoznać się z informacjami w niej zawartymi. Do dnia 30 czerwca 2011 r. ewidencja działalności gospodarczej była prowadzona przez Wójta Gminy Jaktorów, zgodnie z miejscem zamieszkania przedsiębiorcy. Od 1 lipca 2011 r. funkcjonuje Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG), która prowadzona jest w systemie teleinformatycznym. Portal działa na podstawie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i jest nadzorowany przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii.

Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG) zawiera informacje o przedsiębiorcach prowadzących działalność gospodarczą w Polsce.

- W CEIDG rejestrują się przedsiębiorcy, którzy prowadzą działalność jednoosobową (albo w formie spółki cywilnej osób fizycznych)

CEIDG to:

- rejestr przedsiębiorców, którymi są osoby fizyczne z całej Polski (w jednym miejscu)
- bezpłatna przeglądarka o zarejestrowanych przedsiębiorcach i innych podmiotach wpisanych
- możliwość dokonywania zmian, składania wniosków, udzielania pełnomocnictw

Głównym celem stworzenia internetowej ewidencji było ułatwienie przedsiębiorcom założenia własnej firmy. Zniesiono konieczność rejestracji przedsiębiorstwa w urzędzie gminy właściwym ze względu na miejsce zamieszkania właściciela. Centralna ewidencja, działająca w sieci, pozwala na składanie wniosku bez wychodzenia z domu. Z takiego udogodnienia mogą także skorzystać przedsiębiorcy prowadzący działalność, którzy chcą wprowadzić zmiany, zawiesić, wznowić lub zlikwidować firmę. Dzięki CEIDG każdy, kto ma dostęp do Internetu może skorzystać z bazy danych, w której zawarte są informacje o przedsiębiorstwach prowadzonych przez osoby fizyczne, zarejestrowanych w Polsce.

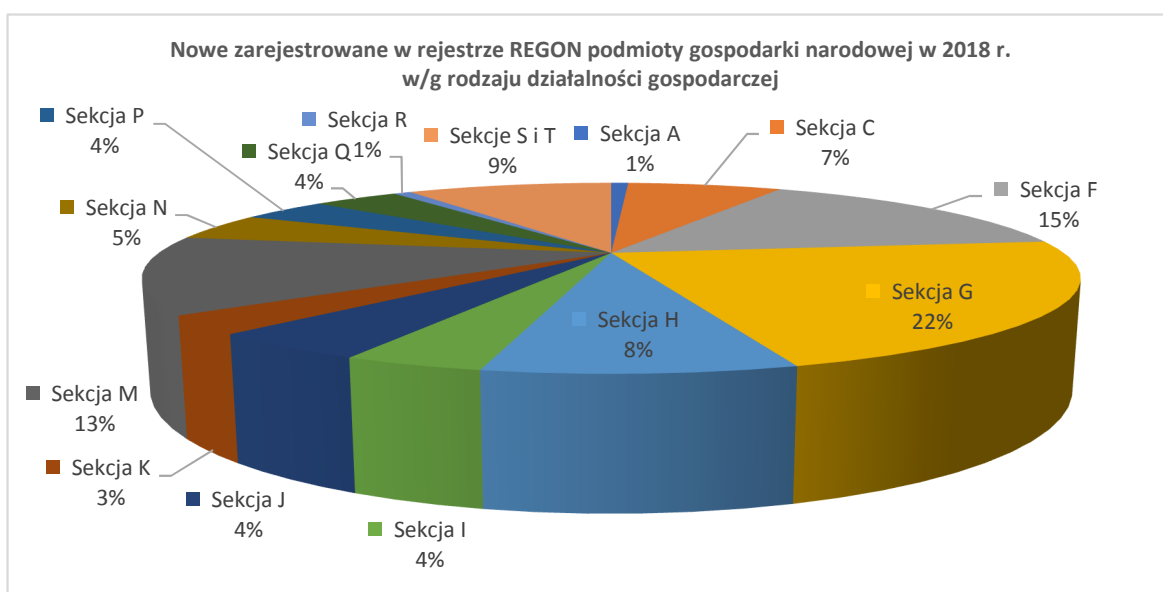
Zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej w/g rodzaju działalności gospodarczej

		2012r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7	6	7	7	6	7	8
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	74	78	83	85	89	88	89
Sekcja F	Budownictwo	143	153	155	160	164	162	174
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	292	294	292	287	279	271	278
Sekcja H	Transport, gospodarka magazynowa	98	108	105	96	104	104	107
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	16	18	15	14	16	14	19
Sekcja J	Informacja i komunikacja	29	31	32	36	45	48	53
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczenia	32	33	28	28	25	25	27
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	66	72	80	91	99	104	118

Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	39	45	48	45	52	50	53
Sekcja P	Edukacja	21	23	22	28	31	34	36
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	42	44	41	47	50	53	57
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9	10	10	12	13	14	14
Sekcje S i T	Pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	35	38	40	36	42	43	43

Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON podmioty gospodarki narodowej w 2018 r. w/g rodzaju działalności gospodarczej

1.	Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1
2.	Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	9
3.	Sekcja F	Budownictwo	20
4.	Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	29
5.	Sekcja H	Transport, gospodarka magazynowa	11
6.	Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	5
7.	Sekcja J	Informacja i komunikacja	6
8.	Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4
9.	Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	17
10.	Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	6
11.	Sekcja P	Edukacja	5
12.	Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5
13.	Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1
14.	Sekcje S i T	Pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	12

Czynnikiem sprzyjającym rosnącej liczbie firm jest ułatwienie procedury samej rejestracji firmy. Zarówno wpis, jak i wszelkie zmiany we wpisie można dokonać bezpłatnie w dowolnym urzędzie na terenie całej Polski.

Ze struktury działalności gospodarczej w gminie Jaktorów wynika, że nadal w porównaniu z poprzednimi latami największy udział procentowy, czyli 22% - zajmuje działalność w zakresie handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Kolejną co do wielkości pozycją jest budownictwo - 15%.

WYKAZ NAJWIĘKSZYCH FIRM DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE GMINY JAKTORÓW

Lp.	Nazwa Firmy	ADRES	Nr telefonu	Branża
1.	DROMET spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.	96-313 Chylice-Kolonia ul. 3 Maja 4	46 856 67 00	Firma produkcyjna oferująca szeroką gamę produktów z branży zamocowań
2.	F.U.H. "AKBA" AKUMULATORY	96-313 Jaktorów-Kolonia ul. Nowowiejskiego 26	46 856 45 95	Sprzedaż hurtowa i detaliczna akumulatorów.
3.	FIRMA PRODUKCYJNA A&A SP. J.	96-316 Henryszew ul. Topolowa 21	855 63 23	Produkcja: śniegowce, kalosze, klapki oraz obuwie robocze i specjalistyczne
4.	Hurtownia PPHU GRAFIT sp.j.	96-316 Sade Budy ul Kościuszki 20	855 54 32	Artykuły papiernicze i biurowe, CHEMIA GOSPODARCZA
5.	KWAZAR CORPORATION SP. Z O.O.	96-313 Budy-Grzybek ul. Chełmońskiego 144	46 855 61 97	Produkcja i sprzedaż opryskiwaczy
6.	MACHPOL	96-313 Jaktorów ul. Władysława Jagiełły 67	46 856 48 48	Firma w sektorze budownictwa drogowego
7.	P.P.U.H. „IRMET”	96-316 Sade Budy ul. Gen. Andersa 19	46 855 51 42	Produkcja maszyn i urządzeń specjalnych i nietypowych oraz różnego rodzaju części zamiennych. Usługi w zakresie obróbki metali.
8.	SZREDER A.C.	96-316 Międzyborów ul. Kościuszki 35	46 855 25 66, 855 53 97	Budowa i sprzedaż domów energooszczędnych i pasywnych w systemie szkieletowym prefabryk.
9.	TOYOTA MATERIAL HANDLING POLSKA SP. Z O.O.	ul. Potockiego 1A 96-313 Jaktorów	668 110 045 22 753 20 00	Centrum wózków widłowych
10.	„ZAPIO” USŁUGI, HANDEL I PRODUKCJA	96-316 Bieganów ul. Okrężna 39	607 078 797	Automatyka przemysłowa
11.	Tesco Polska	96-313 Jaktorów ul. Fabryczna 2		Supermarket
12.	DINO POLSKA S.A.	96-313 Jaktorów-Kolonia ul. Żyrardowska 2b		Market

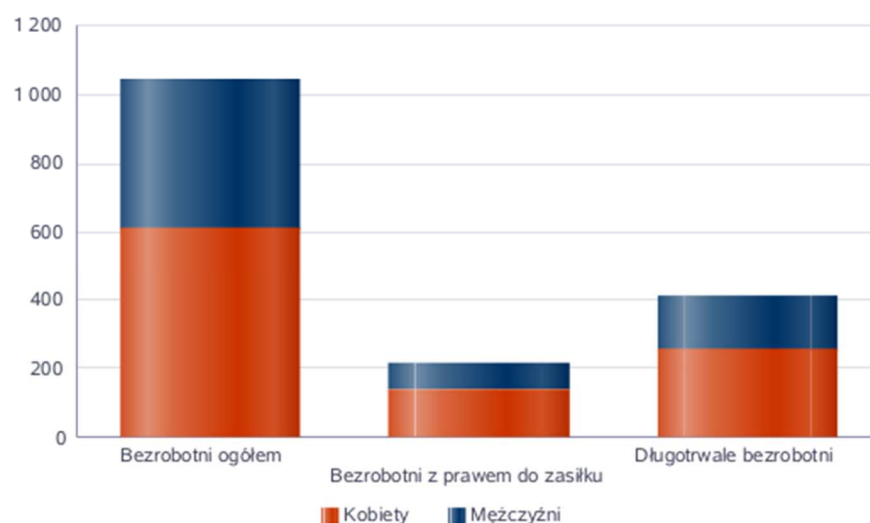
Kilka większych firm związanych z transportem drogowym:

- SLAVCHO SLAVOV „KAT”, 96-316 Sade Budy ul. Długa 14;
- „ROB-BEN” MARZENA KRZEŚNIAK, 96-316 Henryszew 40;
- KAREN TRANS RENATA ZARZYCKA, 96-313 Jaktorów-Kolonia ul. Kościuszki 19B;
- Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Transportowo-Uługowo- Handlowe "GRUD-TRANS" S.C. , 96-313 Jaktorów ul. Generała Skokowskiego 6;
- MIRMAX RAFAŁ MIROSZEWSKI, 96-316 Międzyborów ul. Chełmońskiego 17.

Według stanu na 31 grudnia 2018r. stopa bezrobocia dla powiatu grodzkiego wynosi 2,9% dla województwa mazowieckiego wynosi 4,9%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Jaktorów wynosiła 143, w tym 60,1% stanowiły kobiety, 39,9% mężczyźni.

Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w 2018 r.

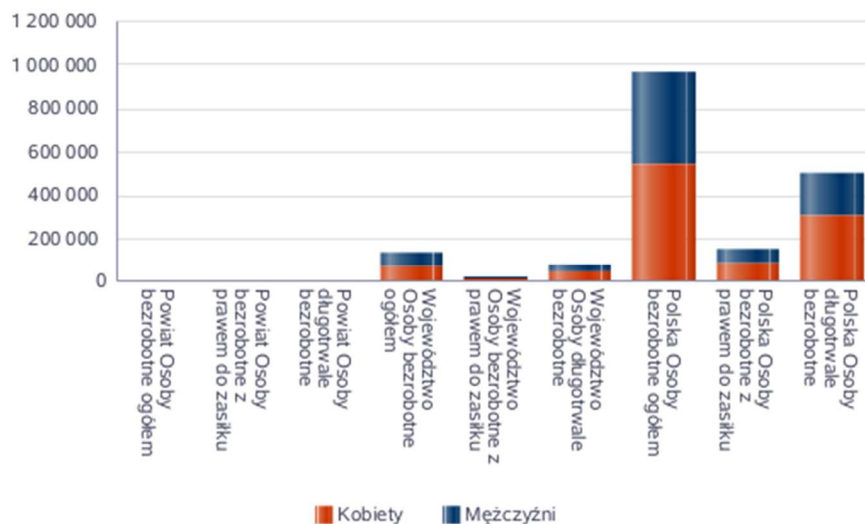
Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	1 046	437	609
Bezrobotni z prawem do zasiłku	215	76	139
Długotrwale bezrobotni	413	158	255

Wykres prezentuje liczbę osób bezrobotnych, liczbę bezrobotnych długotrwale oraz liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, ogółem i w podziale na płeć. Wizualizacja prezentuje powiat na tle województwa, powiat na tle kraju.

Status	Powiat		Województwo		Polska	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Osoby bezrobotne ogółem	609	437	71 105	65 440	540 799	424 847
Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	139	76	12 337	9 801	89 081	63 800
Osoby długotrwale bezrobotne	255	158	41 275	33 757	303 067	202 472

X. ROLNICTWO

Utwory powierzchniowe na obszarze gminy Jaktorów to przeważnie piaski w części południowej i środkowej oraz piaski gliniaste i słabogliniaste w części północnej. W dolinach rzecznych występują utwory mad i płytkich zatorfień. Ponadto w Międzyborowie oraz w Bieganowie występują piaski wydymowe.

Wśród gruntów ornych przeważają gleby pseudobielicowe, następnie gleby brunatne wyługowane, gleby murszaste, czarne ziemie zdegradowane i właściwe. Ponadto, w dolinach rzecznych mady.

Udział procentowy gruntów ornych na terenie Jaktorowa wskazuje na niewielką przydatność przeważającej części terenów dla wydajnego rolnictwa. Gruntów ornych wyróżnia się:

- w klasie IIIb – 0,1%;
- w klasie IVa i IVb – 16,2%;
- w klasie V – 42,0%;
- w klasie VI – 39,5%;
- w klasie VIz – 2,2%

To samo potwierdza klasyfikacja w postaci kompleksów rolniczej przydatności gruntów ornych. Reprezentowane są one przez:

- 2 – kompleks pszeny dobry – 1,6%;
- 4 – kompleks żytnio-ziemniaczany bardzo dobry 4,3%;
- 5 – kompleks żytnio-ziemniaczany dobry – 3,5%;
- 6 – kompleks żytnio-ziemniaczany słaby – 48,9%;
- 7 – kompleks żytnio-łubinowy – 23,4%;
- 8 – kompleks zbożowo-pastewny mocny – 0,5%;
- 9 – kompleks zbożowo-pastewny słaby – 17,8%

Użytki zielone stanowią ok. 37,6% użytków rolnych, występują w dolinach rzek. Klasy gleb wśród użytków zielonych są przeciętne, 70% z nich to grunty klasy IV i

Zagrożenia dotyczące powierzchni ziemi, utworów geologicznych i gleb

Głównym zagrożeniem dla powierzchni ziemi w gminie Jaktorów jest postępujący rozwój zabudowy jednorodzinnej i związane z nim przekształcenie jej powierzchni, w tym wzrost ilości powierzchni nieprzepuszczalnych (dawne tereny rolne są dzielone z reguły na działki o powierzchni ok. 0,1 ha, z czego po zagospodarowaniu ok. 30% ich powierzchni podlega utwardzeniu i zabudowie). Wraz z postępującym rozwojem zabudowy nagminnie następuje zmiana ukształtowania terenu wynikająca z podejmowanych przez właścicieli działań w zakresie podnoszenia poziomu gruntu na zakupionej nieruchomości (w celu unikania podtopień). Oprócz związanych z tym procesem negatywnych oddziaływań w zakresie zmiany stosunków wodnych występuje też zagrożenie wynikające z wykorzystania w tym celu mas ziemnych z niewiadomych źródeł.

Dotychczas zachodzące procesy w zakresie zaniechania uprawy gruntów rolnych, który w efekcie powoduje wzrost powierzchni pokrytych zakrzaczaniami i młodymi zagajnikami należy rozpatrywać jako pozytywne zjawisko w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego (wzrost powierzchni pokrytej roślinnością wysoką zwiększa różnorodność środowiska szczególnie w kontekście bardzo niskiego wskaźnika lesistości gminy).

Uwzględniając charakter gminy i brak zakładów uciążliwych mogących powodować powstawanie zanieczyszczeń gleb, można z dużym prawdopodobieństwem zakładać, że zanieczyszczenie gleb na terenie gminy ma charakter marginalny. Oczywiście mogą występować lokalne, punktowe zanieczyszczenia gleb wynikające z niedozwolonej działalności (wylewanie zanieczyszczeń wprost do gruntu) jednak nie mają one charakteru wielkopowierzchniowego, gdyż

wybudowanie kanalizacji sanitarnej w gminie i większa świadomość mieszkańców zniwelowała temat prawie do zera.

Postępujące przekwalifikowanie gruntów (zamiana gruntów rolnych na grunty przeznaczone pod zabudowę jednorodzinna) może w pewnym stopniu powodować dalsze przekształcanie występujących na tym terenie gleb, wynikające z wprowadzanych modyfikacji związanych z urządzeniem ogrodów (zmiany struktury gleby, wprowadzanie zbyt dużej ilości nawozów, sztucznego zakwaszania bądź alkalizacji, wprowadzania środków ochrony roślin, usuwania istniejącej roślinności). Biorąc jednak pod uwagę, że podobne zabiegi były prowadzone w ramach prowadzonej dawniej działalności rolniczej, oraz że teren gminy jest w tym zakresie dość istotnie przekształcony, działania takie nie powinno mieć istotnego negatywnego charakteru.

XI. OŚWIATA I EDUKACJA

Informacja w obszarze edukacji:

I. SIEĆ SZKÓŁ I PLACÓWEK OŚWIATOWYCH.

W roku 2018 Gmina Jaktorów była organem prowadzącym dwa przedszkola gminne, dwie szkoły podstawowe i dwa gimnazja.

Sieć szkół podzielona jest na dwa zespoły:

- **Zespół Szkolno – Przedszkolny w Jaktorowie**, w skład w którego wchodzi:

- a) Przedszkole Gminne im. Radosnych Maluszków
- b) Szkoła Podstawowa im. Stefanii Cygańskiej,
- c) Gimnazjum im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego,

- **Zespół Szkół Publicznych w Międzyborowie**, w skład którego wchodzi:

- a) Przedszkole,
- b) Szkoła Podstawowa im. Józefa Jagielskiego,
- c) Gimnazjum im. Karola Wojtyły.

Tabela 1. Organizacja szkół publicznych.

Nazwa szkoły	Typ szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Jaktorowie	Przedszkole	277	12
	Szkoła Podstawowa	593	27
	Gimnazjum	61	3
Razem		931	42
Zespół Szkół Publicznych w Międzyborowie	Przedszkole	236	10
	Szkoła Podstawowa	701	34
	Gimnazjum	89	4
Razem		1026	48
Ogółem		1957	90

Stan na 31.12.2018 r.

Ponad wyżej wymienione publiczne szkoły – w roku 2018 funkcjonowały: Przedszkole Niepubliczne „Puchatek” w Jaktorowie z liczbą miejsc 38 oraz Punkt Przedszkolny „Baśniowy Ogród” w Międzyborowie z liczbą miejsc 25.

II. DOWOŻENIE UCZNIÓW DO SZKÓŁ.

Art. 32 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe nakłada na gminę obowiązek zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dzieci do szkoły, jeżeli odległość od miejsca zamieszkania dziecka przekracza odległości określone w ustawie.

Gmina realizuje obowiązek dowozu dzieci do szkół w następujący sposób:

1. **Do Zespołu Szkół Publicznych w Międzyborowie dowożonych było 129 dzieci.**
Usługę realizuje przewoźnik wyłoniony w wyniku przetargu nieograniczonego. Opiekunka sprawująca opiekę w autobusie jest zatrudniona przez gminę.
2. **Do Zespołu Szkolno -Przedszkolnego w Jaktorowie dowożonych było 61 uczniów**
autobusem gminnym i **21 uczniów** busem.

Gmina zobowiązana była (zgodnie z art. 32 ust. 6 ww. ustawy) organizować dowożenie lub dokonywać zwrotu kosztów dowożenia dzieci niepełnosprawnych do szkół, w których realizowały one obowiązek szkolny, zgodnie z orzeczeniami poradni psychologiczno- pedagogicznej łącznie dla **35** uczniów: w tym 21 uczniów dowożonych było przez firmę transportową wyłonioną w drodze przetargu , **14** uczniów dowozili rodzice własnym samochodem a gmina zwracała im koszty dowozu na podstawie umowy.

W stosunku do wszystkich dzieci, których rodzice zgłosili potrzebę organizacji dowożenia lub zwrotu kosztów dowożenia a przepisy nakładały ten obowiązek, gmina wypełniła to zadanie.

III. WARUNKI KSZTAŁCENIA I ZARZĄDZANIA MIENIEM SZKOLNYM.

Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych wymagały bieżących remontów i inwestycji.

W roku 2018 w szkołach i placówkach oświatowych przeprowadzono następujące remonty i inwestycje:

Tabela 2. Inwestycje i remonty.

Nazwa placówki	Opis inwestycji lub remontu	Koszt inwestycji lub remontu
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Jaktorowie	Zakup kosiarki – traktorek z funkcją odśnieżania	19 989,00 zł
	Remont budynku szkoły podstawowej (korytarz)	33 851,51 zł
	Remont sanitariatów uczniowskich	150 000,00 zł
	Opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej na rozbudowę placu zabaw i siłowni zewnętrznej przy budynku Szkoły Podstawowej	3 690,00 zł
	Wykonanie górki saneczkowej na terenie Szkoły Podstawowej	147 999,76 zł
	Rozbudowanie siłowni plenerowej na terenie Szkoły Podstawowej	54 999,46 zł
	Opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej na budowę górki saneczkowej na terenie Szkoły Podstawowej	4 305,00 zł
	Opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej na rozbudowę i przebudowę siłowni plenerowej na terenie Szkoły Podstawowej	1 230,00 zł
Zespół Szkół Publicznych w Międzyborowie	Remont budynku SP	100.000,00
	Remont sieci komputerowej	20.000,00
	Serwis kotłowni SP i GIM	29.294,91
	Klimatyzatory	36.000,00
	Nagłośnienie auli	50.000,00
	Plac zabaw w ZSP	572.386,47
RAZEM		1 223 746,11

Okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.

Do realizacji zadań statutowych szkoła publiczna powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z:

- 1) pomieszczeń do nauki z niezbędnym wyposażeniem,
- 2) biblioteki,
- 3) świetlicy,
- 4) zespołu urządzeń sportowych,
- 5) gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Tabela 3. Baza dydaktyczna do realizacji zadań statutowych szkoły.

Lp.		Przedszkole w Jaktorowie	Szkoła Podstawowa w Jaktorowie	Gimnazjum w Jaktorowie	Przedszkole w Międzyboro- wie	Szkoła Podstawowa w Międzyboro- wie	Gimnazjum w Międzyboro- wie
1	Liczba izb lekcyjnych, w tym pracowni językowych	13	20	11	10	13	11
2	Pomieszczenia na zajęcia świetlicowe	0	2	2	-	1	1
3	Pomieszczenia biblioteczne i czytelniane	0	1	1	-	1	1
4	Pracownie komputerowe	0	2	1	-	2	1

Stan na 31.12.2018 r.

Baza sportowa:

1. W Jaktorowie bazę sportową można określić jako bardzo dobrą: hala sportowa z 3 sektorami, w których realizowane są gry zespołowe: piłka koszykowa, siatkowa, ręczna oraz boisko do piłki nożnej i sala do zajęć ruchowych dla dzieci klas I-III.
Odrębnej bazy sportowej nie posiada gimnazjum, korzysta z hali i boiska szkoły podstawowej. Problem stanowi konieczność przemieszczania się uczniów w czasie 10 minutowej przerwy z budynku gimnazjum autokarem do budynku szkoły podstawowej. Wymaga to sprawnej organizacji pracy.
2. W Międzyborowie bazę sportową do realizacji zadań w zakresie programu wychowania fizycznego należy ocenić jako bardzo dobrą: nowa hala sportowa, sala sportowa przy szkole podstawowej, możliwość ćwiczeń bez piłki na auli w gimnazjum – czyli powierzchni do ćwiczeń pod dachem jest wystarczająco dużo. Przy szkole funkcjonuje boisko do piłki nożnej z bieżnią, boisko ze sztuczną nawierzchnią do piłki nożnej, koszykowej i do tenisa stołowego, boisko do plażowej piłki siatkowej oraz siłownia zewnętrzna, kontenery socjalne oraz miejsca dla kibiców. Zajęcia na świeżym powietrzu można prowadzić na bieżni oraz na boiskach ze sztuczną nawierzchnią.

W obu szkołach zorganizowane są gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Zatrudnione przez szkołę z funduszy gminnych pielęgniarki realizują zadania zawarte w programach wychowawczych i profilaktyki, wspomagają nauczycieli, współpracują z radami pedagogicznymi w realizacji zadań szkoły i opieki zdrowotnej.

IV. KADRA PEDAGOGICZNA I NIEPEDAGOGICZNA

Tabela 4. Stan zatrudnienia nauczycieli oraz pracowników administracji i obsługi w szkołach i placówkach publicznych.

Nazwa placówki	Pełnozatrudnieni		Niepełnozatrudnieni	
	Liczba osób	Liczba etatów	Liczba osób	Liczba etatów
Przedszkole w Jaktorowie	33	33	6	2,87
Szkoła Podstawowa w Jaktorowie	68	68	12	7,31
Gimnazjum w Jaktorowie	14	14	6	4,58
Razem	115	115	24	14,70
Przedszkole w Międzyborowie	29	29	2	1,10
Szkoła Podstawowa w Międzyborowie	55	55	5	2,58
Gimnazjum w Międzyborowie (w tym hala)	47	47	9	4,28
Razem	131	131	16	7,96
Ogółem	246	246	40	22,66

Stan na 31.12.2018 r.

Tabela 5. Administracja i obsługa.

Nazwa placówki	Administracja		Obsługa	
	Liczba osób	Etaty	Liczba osób	Etaty
Przedszkole w Jaktorowie	1	0,5	16	16
Szkoła Podstawowa w Jaktorowie	3	2,16	15	15
Gimnazjum w Jaktorowie	2	2	3	3
Razem	6	4,6	34	34
Przedszkole w Międzyborowie	2	2	11	11
Szkoła Podstawowa w Międzyborowie	3	3	11	10,75
Gimnazjum w Międzyborowie (w tym hala sportowa)	5	3,7	14	14
Razem	10	8,7	36	35,75
Ogółem	16	13,3	70	69,75

Stan na 31.12.2018 r.

Tabela 6. Nauczyciele bibliotekarze, psychologzy, logopedzi, pedagodzy.

Nazwa szkoły	Liczba etatów			
	Bibliotekarza	Psychologa	Logopedy	Pedagoga szkolnego
Przedszkole w Jaktorowie	0	0	1,23	0
Szkoła Podstawowa w Jaktorowie	1,33	1,5	1	1,5
Gimnazjum w Jaktorowie	0,5	1	0	1
Razem	1,83	2,5	2,23	2,5
Przedszkole w Międzyborowie	0	0,8	0,18	0
Szkoła Podstawowa w Międzyborowie	1	0,5	0,73	1,63
Gimnazjum w Międzyborowie	1	0,5	0,04	1,82
Razem	2	1,8	0,95	3,45
Ogółem	3,83	4,3	3,18	5,95

Stan na 31.12.2018 r.

XII. KULTURA

W gminie Jaktorów w 2018 r. funkcjonowały dwie biblioteki publiczne: Gminna Biblioteka Publiczna w Jaktorowie i filia w Międzyborowie. Biblioteka miała status samodzielnej instytucja kultury.

Zbiory bibliotek na dzień 31.12.2018r. wynosiły 27 515 jednostek inwentarzowych. Składały się one z 26 565 książek, 525 audiobooków i 425 filmów. Na jednego mieszkańca przypadało 2,25 książki oraz 0,08 zbiorów audiowizualnych.

W 2018r. do zbiorów zakupiono 1434 książki, 294 audiobooki i 114 filmów. Wskaźnik zakupu książek na 100 mieszkańców wyniósł 12,12 wolumina. Na zakup zbiorów w 2018r. wydatkowano kwotę 39 781,64 zł. Liczba nabytków w stosunku do zbiorów bibliotecznych - 6,55%. Wydatki na zbiory biblioteczne w przeliczeniu na 1 mieszkańca – 3,36 zł.

Ze zbiorów wycofano jako zniszczone 150 książek za kwotę 262,22 zł. Liczba ubytków w stosunku do liczby zbiorów - 0,4%.

Biblioteki prenumerowały prasę – 19 tytułów czasopism bieżących. Na ten cel wydatkowano kwotę 2527 zł

W ciągu roku 2018 w bibliotekach zarejestrowano 1598 czytelników. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba ta wzrosła o 10 osób. Czytelnicy stanowili 13,51% mieszkańców gminy.

W 2018r. czytelnicy wypożyczyli 35 229 jednostek zbiorów bibliotecznych z czego 32 068 książek i 3161 materiałów audiowizualnych. Wskaźnik wypożyczenia książek na 1 mieszkańca wyniósł 2,71 wolumina. Wskaźnik aktywności czytelniczej – 20,07 wolumina (wypożyczenia książek na 1 czytelnika). Na miejscu udostępniono 1704 egzemplarze.

W ciągu roku bibliotekę odwiedziło fizycznie 18 270 osób. Wskaźnik odwiedzin – 1,54 w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Wirtualnie przez stronę www Bibliotekę odwiedziło 23 346 osób. Wskaźnik odwiedzin wirtualnych 1,97 w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Biblioteki zatrudniały 6 osób: 3 bibliotekarzy pracujących na pełny etat, 1 bibliotekarza na 4/5 etatu, informatyka na 1/2 etatu i głównego księgowego na 1/5 etatu. Łącznie 4,5 etatu. W ciągu roku struktura zatrudnienia zmniejszyła się o 1/2 etatu. Z dniem 31.03.2018r. została rozwiązana umowa o pracę z informatykiem, który obecnie świadczy pracę na umowę zlecenia, w zależności od potrzeb zgłaszanych przez bibliotekę.

W bibliotekach użytkowano 22 komputery z czego: 7 wykorzystywano do prac bibliotecznych a 15 przeznaczono dla użytkowników. Na wszystkich komputerach zapewniano dostęp do szerokopasmowego Internetu. Z komputerów w 2018r. skorzystało 1190 osób. Wskaźnik wykorzystania komputerów na 1 mieszkańca - 0,10.

Zbiory bibliotek skatalogowane są w 100%. Mieszkańcy mieli zapewniony dostęp do katalogów on-line. Biblioteki umożliwiały także poprzez katalog: zamawianie i rezerwację wybranych książek i materiałów audiowizualnych oraz prolongatę wypożyczonych pozycji. Mogli też proponować książki do zakupu poprzez stronę internetową biblioteki.

W 2018r. placówki podejmowały różne działania mające na celu promocję biblioteki i czytelnictwa. Cyklicznie, raz w miesiącu odbywały się spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki, który działa w bibliotece w Jaktorowie i w filii w Międzyborowie. W spotkaniach uczestniczyło łącznie 116 osób. Dla dzieci prowadzone były zajęcia z programowania w ramach Lokalnego Klubu Kodowania. W comiesięcznych warsztatach uczestniczyła stała grupa dzieci – 5 osób. Oprócz tego placówki zorganizowały:

Lp.	Tytuł wydarzenia	data	Liczba uczestników
1.	Ferie z biblioteką : warsztaty twórczego pisania z Anetą Krasieńską – autorką książek, warsztaty plastyczne (przygotowanie upominków na dzień babci i dziadka), gry i zabawy ruchowe z wykorzystaniem konsoli Xbox, zajęcia kodowania z robotami Photon, wyjazd do Galerii Figur Stalowych w Pruszkowie	16.01 – 25.01 2018r.	155
2.	Bal Karnawałowy dla dzieci „ W krainie lodu”	25.01.2018r.	100*
3.	Walentynki z Biblioteką – koncert pt. „Piosenki z dobrym tekstem” w wykonaniu aktorki i wokalistki Katarzyny Żak	11.02.2018r.	110*
4.	Spotkanie z Wojciechem Lewandowskim – podróżnikiem, geografem, wykładowcą UW na temat Patagonii	20.02.2018r.	30
5.	Spektakl teatralny „Alicja w krainie czarów” w Jaktorowie	28.02.2018r.	80*
6.	Spektakl teatralny „Alicja w krainie czarów” w Międzyborowie	28.02.2018r.	70*
7.	Prelekcja historyka Jerzego Gmurskiego na temat odzyskania niepodległości przez Polskę	16.03.2018r.	8
7.	„Odradzanie się Polski w latach 1918-1921 w skomplikowanej sytuacji wewnętrznej i międzynarodowej” – prelekcja historyka Jerzego Gmurskiego	14.04.2018r.	6
8.	Spotkanie z autorką powieści obyczajowych Karoliną Wilczyńską w Międzyborowie	17.04.2018r.	30
9.	Projekcja filmu dokumentalnego „Z dala od orkiestry”	23.04.2018r.	70
10.	Finał turnieju wiedzy „Z turem w herbie” ogłoszonego z okazji 610.rocznicy pierwszej udokumentowanej wzmianki o Jaktorowie	28.04.2019r.	3
11.	„Polska w latach dwudziestych XX wieku” – prelekcja historyka Jerzego Gmurskiego	05.05.2018r.	8
12.	Spotkanie autorskie dla dzieci z Janem Kazimierzem Siwkiem – poetą, bajkopisarzem, satyrykiem	08.05.2018r.	48
13.	Spektakl teatralny „Opowieści z teczki profesora książeczki” w Jaktorowie	08.05.2018r.	70*
14.	Spektakl teatralny „Opowieści z teczki profesora książeczki” w Międzyborowie	08.05.2018r.	75*
15.	Wycieczka rowerowa z udziałem mieszkańców „Dla Niepodległej”	12.05.2018r.	83
16.	Happening z książką w centrum Jaktorowa	10.05.2018r.	40
17.	Warsztaty rękodziela dla pań – kwiaty z bibuły	14.05.2018r.	9
18.	NOC BIBLIOTEK ph. „RzeczpospoCzyta!” – zabawy ruchowe dla dzieci prowadzone przez animatorów z firmy Dominarte4u, edukacyjna gra terenowa dla rodzin „Po śladach historii”, warsztaty rękodziela dla pań „Obrazy igłą haftowane”, ognisko z kiełbaskami.	09.06.2018r.	60

19.	„Malowane lato” – klatka po klatce” warsztaty malarskie dla dzieci w ramach projektu Mazowieckiego Instytutu Kultury	25.06 – 06.07.2018r.	40
20	Spektakl teatralny „Rybak i żuraw” w wykonaniu teatru ARLEKIN z Białegostoku w Jaktorowie	10.07.2018r.	60*
21.	Spektakl teatralny „Rybak i żuraw” w wykonaniu teatru ARLEKIN z Białegostoku w Międzyborowie		65*
22	Spektakl kukielkowy „Bajka o kapryśnej księżniczce” w wykonaniu teatru „CoNiego” z Białegostoku w Jaktorowie	07.08.2018r.	90*
23	Spektakl kukielkowy „Bajka o kapryśnej księżniczce” w wykonaniu teatru „CoNiego” z Białegostoku w Międzyborowie	07.08.2018r.	75*
24.	Wycieczka rowerowa „Po śladach historii”	12.08.2018r.	70
25.	Wystawa prac plastycznych wykonanych przez dzieci podczas warsztatów „Malowane lato” oraz projekcja filmiku animowanego o powstawaniu Jaktorowa	28.08.2018r.	61
26.	„Festyn Rodzinny” na terenie OSP w Jaktorowie. (biblioteka jako współorganizator)W programie m.in. Podsumowanie konkursu fotograficznego „Wakacje z książką” oraz konkursu czytelniczego na „Najaktywniejszego czytelnika wakacyjnego 2018	4.09.2018r.	499*
27.	Spotkanie autorskie ze znanym twórcą kryminałów - Alkiem Rogozińskim w Międzyborowie	09.10.2018r.	36
28.	„Z biblioteka poznajemy świat” – spotkanie dla młodzieży z Robertem Gondkiem – podróżnikiem i fotografem pn. „W drodze na najwyższe szczyty Afryki”	11.10.2018r.	40
29.	Podsumowanie konkursu plastycznego na „Kartkę urodzinową dla Polski” oraz konkursu wiedzy „Postacie historyczne związane z odzyskaniem niepodległości przez Polskę” oraz wręczenie nagród	8.11.2018r.	68
30	„W setną rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę – refleksje na dziejami Polski w latach 1918-1921” – prelekcja historyka Jerzego Gmurskiego (10.11.2018r.)	10.11.2018r.	28
31	Piknik historyczny z okazji 100.rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości (biblioteka była współorganizatorem)	11.11.2018r.	490*
31.	Spotkanie dla młodzieży z Krzysztofem Nowakowskim – sportowcem, podróżnikiem, maszerem, autorem książki „23 kilometr”	20.11.2018r.	30
32	Mikołajki z biblioteką – zabawa dla dzieci poprowadzona przez animatorów z firmy „Bajolandia	01.12.2018r.	50
Łącznie			2757

* ze względu na brak zapisów na wydarzenie podano szacunkową liczbę uczestników

Na zorganizowanie w/w działań Biblioteki poniosły koszty – 14 126 zł.

Relacje z poszczególnych wydarzeń zamieszczano na stronie internetowej biblioteki www.biblioteka-jaktorow.pl i na www.facebook.com/BibliotekaJaktorow/.

Na działalność Biblioteki w 2018r. wydatkowano 481 409,27 zł z czego:

kwota 467 788,97 zł – dotacja podmiotowa z budżetu gminy,

kwota 12 000 zł - dotacja celowa pozyskana na zakup nowości wydawniczych z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego,

kwota 1620,30 – środki wypracowane przez biblioteki.

XIII. TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA

Gmina Jaktorów posiada duży potencjał w zakresie rozwoju rekreacji i wypoczynku. Czynniki przyciągającymi mieszkańców okolicznych miast spragnionych czystego powietrza i spokoju są walory gminy wynikające z jej położenia na terenie Bolimowsko – Radziejowickiego z doliną środkowej Rawki Obszaru Chronionego Krajobrazu, brak większych zakładów przemysłowych, które mogłyby zanieczyszczać środowisko, tereny leśne, trasy szlaków turystycznych wiodących przez obszar gminy. Rozwojowi rekreacji sprzyja bliskość aglomeracji warszawskiej i dogodny dojazd (DW 719 i linią kolejową Warszawa - Łódź). Walory krajobrazowe gminy podnosi teren Wydm Międzyborowskich i malownicza dolina rzeki Pisi Tucznej. W bezpośrednim sąsiedztwie - przemysłowego Żyrardowa, znajdują się ciekawe przyrodniczo obiekty przyrody nieożywionej – „Wydm Międzyborowskie” (Międzyborów), stanowiące zespół przyrodniczo - krajobrazowy.

W okolicy i na terenie gminy przebiegają interesujące szlaki turystyczne:

- „Czarny” z Międzyborowa – Radziejowice 11,4km;
- „Żółty” Jaktorów – Grzegorzewice - 21km;
- „Ścieżka Edukacyjna przez Wydm Międzyborowskie”.

XIV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Na terenie gminy Jaktorów działają 2 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP Jaktorów oraz OSP Międzyborów) .

W 2018 roku statystyka przedstawiała się następująco:

Lp.		OSP Jaktorów	OSP Międzyborów
1.	Rok powstania	1926	1966
2.	Włączona do krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego	Tak	Tak
3.	Prowadzona działalność gospodarcza	Tak	Nie
4.	Członkowie OSP ogółem	mężczyźni - 38 kobiety - 10	mężczyźni - 44 kobiety - 8
5.	Strażacy mogący brać udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych	21	27
6.	Liczba członków w młodzieżowej drużynie pożarnej	0	Jedna drużyna - 8 członków
7.	Strażnice Liczba stanowisk na samochody	Własność OSP 8	Wieczyste użytkowanie 4
8.	Samochody ratowniczo-gaśnicze/ rok produkcji	Ciężki - SCANIA r. 2008 Średni – STAR MAN r. 2005 Lekki- Renault Master r. 2012 Lekki – Lublin r. 2003	Ciężki - SCANIA r. 2009 Średni - STAR 266 r. 1985 (po generalnym remoncie w 2018r.) Lekki – Renault Master r. 2013 Lekki – Lublin r. 2001
9.	Podnośnik hydrauliczny	Tak	Nie
10.	Łódź do ratownictwa wodno-lodowego	Tak	Nie
11.	Motopompy pożarncze:		
	- o wydajności M8/8	1	0
	- pożarncze o wydajności M16/8 lub wyżej	1	1
	- szlamowe pływające	3	1
12.	Pompy elektryczne	2	1
13.	Pompy szlamowe	2	0
14.	Pompy powodziowe o wysokiej wydajności	1	1
15.	Zestaw ratownictwa technicznego	1	2

16.	Piły do drewna	4	3
17.	Piły do betonu i stali	2	1
18.	Agregaty prądowórcze jednofazowe	3	2
19.	Aparaty nadciśnieniowe	7	4
20.	Czujniki bezruchu	6	6
21.	Zestawy do ratownictwa medycznego	2	3
22.	Liczba wyszkolonych kierowców samochodów uprzywilejowanych	8	5
23.	Liczba wyszkolonych z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy	6	12

Działania ratownicze w 2018 roku.

1.	Požary	58	28
2.	Miejsca zagrożenia	27	22
3.	Alarmy fałszywe	1	0

Monitoring

W roku 2018 został wykonany gminny system monitoringu. Wdrożony system wykorzystuje najnowsze technologie, spełniające najwyższe standardy bezpieczeństwa, dzięki czemu zapobiega działaniom przestępczym i ma bezpośredni wpływ na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców.

W ramach zadania wykonano system monitoringu dla parkingu przy stacji kolejowej w Jaktorowie oraz system monitoringu dla już istniejącego parkingu przy stacji kolejowej w Międzyborowie wraz z Centrum Monitorowania zlokalizowanym w budynku Straży Gminnej w Jaktorowie. Na koniec 2018 roku gminny system monitoringu posiada 96 kamer, w tym 18 wandaloodpornych wraz z okablowaniem i kompletnym wyposażeniem centrum monitoringu.